

KÄRCHER

Vit eru einaumboð fyrri
KÄRCHER trýstspularum
til ídnað.

TÓRSHAVNAR MASKINHANDIL
v/Tummas Andreassen · Varðagøta 29-30
FO-100 Tórshavn · Tlf. 31 34 42

Vit umvæla eisini

100% tryggileika?

Tí velja
fleiri og fleiri
maskinmeistarar
Mobil smyrjoliu!

Mobil Oil Føroyar

Mobil Oil Føroyar
Mykinesgøta 8, Boks 18
FO-110 Tórshavn
Tel 319354 – fax 311509
E-mail: sveising@post.olivant.fo

petur & petur · 320870

Landsstýrismaður við líki í lastini

Síða 3

Møtir upp til milliónarokning fyrri egið rættarbrot.

Síða 7

50 ár síðan “Gøtunes” brendi

Ingálvrur av Reyni bjóðaði sæt til at hjálpa sínum vini móti týskarum

Síða 4

Køllekipanir til skip, ídnað & handlar
Hitapumpur · Prosjektering · Montering

SUNWELL

deepchill™
Sunwell Deepchill™
ís-skipan
- ein góð íløga

Royndir visa, at góðskan á
fiskinum er munandi betri
við greytisi enn við vanligum ísi

ELECTRIC

Hoyviksvegur 53 · tel 35 12 20 · www.im.fo

3 nætur í Reykjavík

Fríggjadag til mánadag á Hotel Ørkini
Kr. 2.490,- fyrri hvønn

Íroknað prísir: Flogferð Vágar - Reykjavík og aftur við ferðaavgjaldi,
3 nætur á Hotel Ørkini í duplulkamari við morgunmati.
Eyka fyrri einkultkamar kr. 250,-

Prísur fyrri hvønn

2.490,-

www.ama.fo

Tel 352 900

Tel 312 600

Tel 340 000

Tel 456 363

www.atlantic.fo

Sveisi- og trygdarútgerð til skip

petur & petur · 320870

P/f Sveisingahandilin
Mykinesgøta 8
Boks 18
FO-110 Tórshavn
Tel 311909 – fax 311509
E-mail: sveising@post.olivant.fo

Jólapostur 2005

Jólapostur til grannalondini eigur at vera í seinasta lagi á posthúsinum í Tórshavn:

	Flogpostur		Skipspostur	
	Brøv	Pakkar	Brøv	Pakkar
Bretland	16.12	15.12	01.12	01.12
Danmørk	19.12	19.12	15.12	15.12
Finnland	16.12	16.12	08.12	08.12
Grønland, Nuuk	16.12	16.12	17.11	17.11
Ísland	16.12	16.12	senda ikki við skipi	
Noreg	19.12	12.12	08.12	08.12
Svøríki	16.12	16.12	08.12	08.12

Veðrið kann darva postflutningin.
Sendið tí postin í góðari tíð.

Freistinar eru eisini at síggja á www.postur.fo. Upplýsingar um seinastu freistir til onnur lond og nærri upplýsingar um freistinar til aðrar býir í Grønlandi eru at fáa á størstu posthúsunum.

Innlendis

Jólapostur til móttakarar í Føroyum eigur at vera latin inn í seinasta lagi:

mikudagin 21. desember.

Tollgreiðsla

Tað er sera umráðandi fyri skjóta tollgreiðslu í móttakarlondunum, at vøru-innihaldið (gávurnar) í sendingunum verður skrivliga útgreinað á tollsøgnina.

Matvøra

Avmarkingar eru, tá matvøra skal sendast til útheimin. Upplýsingar eru at fáa á posthúsunum, um hvat og hvussu nógv kann sendast í hvørjum pakka.

Tilskriftarleysar sendingar í desember

Tilskriftarleysar sendingar kunnu sendast uttan eyka-kostna. Gjældini og vanligu reglurnar eru at finna á www.postur.fo.

Postverk Føroya ynskir øllum eini gleðilig jól og eitt gott nýggjár

Postverk
Føroya

Hvat gert tú við tínar pengar

Kundi tú hugsað tær at víta, hvørjar møguleikar tú hevur?
Kom inn til okkara og fá eitt prát. Í felag finna vit útav, hvørjar iløgur hóska tær best. Tað er einfaldari, enn tú trýrt.

Tel 35 15 00 · Fax 35 15 01 · www.kaupthing.fo

KAUPTHING

Vitja eisini heimasíðuna hjá Føroya Fiskimannafelag: www.fiskimannafelag.fo

Nýggur landsstýrismaður hevur lík í lastini sum viðføri

Hansara rættarbrot kemur at kosta í almenna milliúnir.

Í síðstu viku finga vit knappliga nýggjan landsstýrismann í innlendismálum, nevniliga fyrrverandi landsstýrismannin í fiskivinnumálum Jacob Vestergaard.

Sjálvur heldur hann seg hava góðan førleika at røkja hetta nýggja starv, og tað sama heldur lögmaður eftir tí, sum er komið fram.

Men tað er tó ikki komið fram, at Jacob Vestergaard hevur eitt “lík í lastini”, nú hann møtir upp aftur í landsstýrinum.

Hetta lík eitur “Jógvan S”, og skal her gerast ein stutt lýsing av handfaringini hjá Jacob Vestergaard av hesum máli.

Tann politiski parturin av málinum var sum kunnugt tann, at landsstýrismálaneyndin kom til ta niðurstøðu, at loyvið var givið ólógliga. Á hesum grundarlagnum varð Jacob Vestergaard tí í tinginum undir hóttan um misálit kravdur eftir at taka loyvið aftur.

Móti hesum stendur, at tað er ein grundleggjandi rættarregla, at eitt loyvi, sum myndugleikin hevur givið borgara, er bindandi. Er hetta loyvi givið av einum mistaki, so er hetta ein trupulleiki hjá tí, sum hevur gjørt ella havt ábyrgd av mistakinum, nevniliga táverandi landsstýrismaður á økinum, og ikki hjá tí borgara, sum hevur fingið eina tilsøgn. Hetta skuldi verið nóg greitt til at avgreiða málið.

Hetta visti Jacob Vestergaard sera væl, tí tað eru fordømi um júst hetta í Fiskimálaráðnum, og hetta má hann eisini hava fingið at vita frá sínum lögfrøðiligu ráðgevarum. Hetta mátti eisini ein rímlig rættvísiskensla sagt einum og hvørjum, sjálvt um hann hvørki er politi ella juristur.

Framdi við beráddum huga greitt rættarbrot Hóast hetta tók Jacob Vestergaard fiskiloyvið hjá “Jógvan S” aftur, og merkti hetta, at fiskimenn mistu sítt arbeiði frá degi til dags. Tað var frammanundan greitt, at hetta var tilvitað rættarbrot framt av Jacob Vestergaard persónliga, eftir øllum at døma bert fyri at bjarga

Nýggi landsstýrismaðurin í innlendismálum, Jacob Vestergaard.

egnum skinni sum landsstýrismaður. Vinningurin gjørdist tó sera avmarkaður. Val varð útskrivað, og hann fekk bert fáar mánaðar afturat í landsstýrissessinum kortini.

Málið endaði í rættinum, har tað fall ein fullkomið greiður og fyri Jacob Vestergaard lemjandi dómur, sum m.a. staðfesti, at landsstýrismaðurin framdi grundleggjandi brot á grundleggjandi rættarreglur mótvægis rættindindum hjá borgarum. Landsstýrismenn og ráðharrar hava rokið fyri minni enn hetta. Men tá var Jacob Vestergaard farin úr landsstýrinum og kundi tí ikki persónliga ábyrgjast fyri hesum greiða rættarbroti. FF-blaðið er einasta blað sum prentaði grundgevingar hjá rættinum, og tær finnast á okkara heimasíðu: www.fiskimannafelag.fo blað nr. 315.

Kemur aftur at taka ímóti rokningini Men nú er Jacob Vestergaard komin í eitt nýtt landsstýrið, ið fær til uppgávu at taka ímóti rokningini fyri hansara embætisførslu í hesum máli. Umrøddi dómur hevur nevniliga ført til eitt annað rættarmál, og tað er krav um endurgjald til reiðari og manning fyri fíggarligan miss av umrødda rættarbroti.

Hóast dómur ikki er feldur enn, so er tað longu greitt frá gongdini í sakinum, at endurgjaldið verður fleiri milliúnir, sum Jacob Vestergaard tilvitað og við

beráddum huga er orsök in til. Tað verður áhugavert at síggja, hvussu politiska skipanin við hennara fjølmiðlum fer at takla hetta. Tað verður ein áhugaverdur spurningur, um tað ongar avleiðingar skal hava, at landsstýrismaður tilvitandi hevur páðrigið landskassanum eina millióna útreiðslu.

Ikki minst er hetta áhugavert eftir at borgmeisterin í Klaksvík av lögmanni er meldaður til lögregluna fyri í góðari trúgv at hava kostað skattaborgarum í sóknini upp til eina milliún.

Rætturin: Landsstýrismálaneyndin kann ikki nýtast sum undanfærsla Tað hoyrir við til søguna, at páskotið hjá Jacob Vestergaard fyri hansara rættarbrot er landsstýrismálaneyndin og hennara lögfrøði, sum hann føldi tað sum sína skyldu at fylgja. At henda lögfrøðin er meira enn ivasom er alment kent. Hetta er eisini staðfest av dóminum í málinum, sum sigur, at loyvið til “Jógvan S” var juridiskt heilt lógligt. Afturat hesum sigur dómurin, at undanfærslan hjá landsstýrismanninum, at nýta landsstýrismálaneyndina sum páskot fyri hansara avgerð í hesum máli, er uttan nakað sum helst grundarlag.

Tann einasti tingmaðurin, sum í samband við “Jógvan S” málið royndi at halda hesa lögfrøði upp móti ljósinum, fekk eina áttalu frá lögtingsins formanskapi! Og eitt annað úrslit av hesi “rokadu” er tann, at júst hesin tingmaður nú er fyrrverandi tingmaður. Hetta er tað sum fólkaflakkurin kallast “endurnýgging”.

Eitt av málsøkjunun hjá Jacob Vestergaard, nú hann kemur aftur í landsstýrið, er at umsita lógarmál. Her er hann uttan iva í samsvar við restina av politisku skipanina.

Hetta er bert ein váttan av teirri lýsing sum vit ofta hava havt av rættartrygdini í Føroyum, seinasta í seinasta blaði.

Dómurin í Jógvan S málinum

Vit endurgeva grundgevingar hjá rættinum í Jógvan S málinum við okkara undirstrikingum. Annars er dómurin “krystallklárur”.

Sagsøgte (Fiskimálaráðið) har ikke bestridt, at det, som anført af sagsøger (reiðarið hjá “Jógvan S”), ved reduktion af fiskedagetallet til “Jógvan S” blev sikret, at fiskekapaciteten ikke forøgedes.

Efter ordlyden af § 8, stk. 3, i lagtingslov om erhvervsmæssig fiskeri findes det ikke at være i strid med bestemmelsen, at Fiskimálaráðið lagde vægt herpå ved afgørelsen om at tillade overførsel af fiskerettighederne fra “Barið” til “Jógvan S”. Der er tale om et lovligt kriterium, og det må således som sagen er forelagt retten, lægges til grund, at anvendelsen af dette kriterium i sig selv kunne begrunde afgørelsen.

Hvis Fiskimálaráðið ved vurderingen af fiskekapaciteten tillige har inddraget andre kriterier, som man anses for ulovlige, kan det herefter ikke anses at have påvirket udfaldet på en så afgørende måde, at der foreligger en væsentlig mangel, der kan medføre ugyldighed.

Der findes endvidere at måtte gives sagsøgeren medhold i, at der i sagen gør sig sådanne omstændigheder gældende, at der, også selv om der forelå en væsentlig hjemmelsmangel, ville være grundlag for at fravige udgangspunktet om, at en hjemmelsmangel medfører ugyldighed og annullection. Det må således som ubestridt lægges til grund, at annullection af den begunstigende forvaltningsafgørelse økonomisk og erhvervsmæssigt er meget indgribende for sagsøger, der har indrettet sig efter afgørelsen med betydelige investeringer. Hertil kommer,

at sagsøger ikke havde indflydelse på afgørelsen,

at afgørelsen var i overensstemmelse med en fast praksis i Fiskimálaráðið,

at andre tilsvarende afgørelser ikke blev annulleret, og

at sagsøgte ikke har oplyst modstående hensyn, der taler for annullection.

Sagsøgte findes ikke herefter at have haft grundlag for at annullere tilsagnet om fangst- og fiskeritilladelsen til “Jógvan s”, og annullectionen må erklæres for ugyldig. Den omstændighed, at annullectionen byggede på Landsstýrismálaneyndsin’s tilkendegivelse om, at udvalget anså tilsagnet for ulovligt, kan ikke føre til andet resultat.

Sagsøgte har ikke bestridt, at følgen af, at annullectionen erklæres ugyldig, er, at sagsøger har krav på at få udskrevet fangst- og fiskeritilladelser i overensstemmelse med tilsagnet. Sagsøgers påstand herom tages derfor til følge.

Den omstændighed, at annullectionen byggede på Landsstýrismálaneyndin’s opfattelse af, at tilsagnet var ulovligt, fritager ikke sagsøgte for ansvar overfor ansøger. Hertil kommer, at sagsøgte annullerede en afgørelse, der var til gunst for sagsøger, uden at inddrage modstående hensyn i overvejelserne, selv om det i en sådan situation påhviler en offentlig forvaltningsmyndighed at overveje, om der findes særlige omstændigheder, der kan tale mod en annullection.

Der findes derfor at være grundlag for at pålægge sagsøgte erstatningsansvar for sagsøgers eventuelle tab som følge af annullectionen. §3, stk. 2 i lagtingslov om erhvervsmæssigt fiskeri kan ikke fritage for erstatningspligt, når der er handlet ansvarspådragende.

Tað lýsir væl rættarstöðið í Føroyum, at ein landsstýrismaður, nú í lógarmálum, letur seg trýsta av sjálvum lögtinginum til at fremja eitt tilvitað rættarbrot. Hetta verður staðfest av Føroya Rætti, sum eisini staðfestir brot á verjuna hjá borgaranum í fyrisingarlógina. Tað sama er annars eisini hent í tí skattamáli, sum vit umrøddu í seinasta blaði.

Men nú kemur milliönarokningin. Og hvør skal gjalda hesa? That’s the question.

Nú er longu so nógv sagt og skrivað um Ingálv av Reyni. Her skal einki endurtakast av tí, sum longu er komið fram. Hetta skal tí vera eitt lítið ískoyti sum kann lýsa fjølbroytni hjá Ingálvi.

Eins og so mong onnur, metti eg Ingálv sum ein vin. Hetta var ein vin-skapur, sum gekk gjøgnum fleiri ættarlið til mammu og hennara systkin og til ommu og abba í Havn, sum øll komu úr sama andaliga umhvørvi.

Ingálvur var kendur fyri sítt framúr positiva lyndi. Fekk einaferð frá honum eitt fitt dømi um hansara umsorgan fyri øðrum á tí listarlaga økinum. Hann gav mær eina skrá fyri ólavsøkuframsýningina í 1956. Her vórðu m.a. sýndar fram tekningar hjá abba mínum Napoleon Joensen og mammu-beiggja mínum Niels Juel Joensen seinni Háberg. Tað er heilt vist, at teir hava ikki sjálvir bjóðað seg fram. Tí er neyvan ivi um, at tað er Ingálvur sjálvur, sum hevur viljað havt sínar smædnu vinir eitt sindur fram í ljósið, so teirra evnir ikki skuldu verða goymd burtur. Tað kann verða nevnt, at á hesi framsýning vóru 28 luttakarar. Nógvir eru framvegis kendir og aðrir ókendir. Sjálvur luttók Ingálvur við 11 verkum. Tað dýrasta kostaði kr. 700. Hetta mundi vera ein hampilig mánaðarløn tá.

Ingálvur dugnaði eisini í fleiri førum FF. Í 1989

Ingálvur saman við Elsu, sum stóð við hansara lið í meira enn 60 ár.

Ingálvur var ikki sum onnur

finngu vit tekningar frá honum at prýða okkara ársfrágreiðing við, og fara vit at endurprenta onkra av hesum tekningunum, sum eisini lýsa ein vinkul av hansara list.

Vinur við danskan fríheitskempara... Ingálvur átti eisini sín lut í einari av teimum mest áhugaverdu frásøgnunum, sum vit hava havt her í blaðnum. Í 2002 høvdu vit eina samrøðu við Sigmund í Dali, sum hevði verið virkin í donsku mótstøðurørsluni undir týsku hersetingini í einum bólki,

sum nevndist "1944".

Mest sum av tilvild komu vit eftir, at leiðarin í hesum bólki - Ib Mogens Bech Christensen, dulnevndur "Knud" - var vinur Ingálvs. Mogens varð millum teir fyrstu, sum fóru uppí mótstøðurørsluna. Ingálvur spurdi, um hann ikki kundi vera til hjálpar, men Mogens helt, at Ingálvur var ikki nóg harðkókaðan til tess! Men hetta vísir, at Ingálvur hevði eina greiða støðu í eini tíð, tá so nógv lótu seg taka av fótum.

Mogens varð skotin av týskarum beint áðrenn

kríggið endaði og bert fáar dagar eftir, at hann var giftur. Ingálvur og konan hjá Mogens, Helle, gjørdist síðan vinir fyri lívið. Hann helt eisini samband við foreldrini hjá Mogens, so leingi tey livdu. Hetta er so bert enn eitt dømi um trúfestið hjá Ingálvi. Hervið fekk søgan hjá Sigmundi eitt virðismikið ískoyti við hesi lýsing. Ingálvur átti ymiskt tilfar, sum lá eftir Mogens, m.a. eitt greinasavn, sum lýsir tankagongdina hjá manni, ið tilvitað setir sítt unga liv upp á spæl í bardaganum móti eini

sótt sum æt nasisma. Hendan frásøgnin kann lesast á: www.fiskimannafelag.fo blað nr. 275.

Vit báðir høvdu nógvar góðar samrøður, serliga um hesa tíðina og um lívið í Danmark undir krígunum. Hann kom eisini inn á tað, sum onkuntíð hevur verið frammi um, at Sámál J Mykines skuldi vera limur í danska nasistaflokkinum. Men Ingálvur segði heilt avgjørt, at Mykines var als ikki nasistur. Hann var í eini veitslu ótilvitadur komin at tekna seg sum lim. Men tá ið hann

kom fyri seg aftur, tók hann beinanvegin stig til at strika seg aftur. Her var opinbart lættari at kom inn enn at sleppa út. Tí kom hann at standa í tí limakartotekinum, sum seinni varð almannakunninggjørt, og sum hann fekk nógv fortred av. Sum tað edla menniskja, Ingálvur var, er tað í hansara anda, at hetta kemur fram eisini nú.

... og vinur við Miu, sum passaði mammuna upp.

Tá Ingálvur varð føddur fyri nærum 85 árum síðani, kom ein ung genta úr Syðrugøtu at passa mammuna, Kristinu, upp. Hetta var Mia, seinni á Støðini, sum livir enn 100 ára gomul. Her gjørdist ein lívlangt vinalag, og Ingálvur og Mia plagdu at skriva saman, tá nakað var á vási. Og Mia fekk eisini heilsan og bræv frá Ingálvi, tá hon varð 100 ár. Ingálvur tók ofta til, at mamman hansara altíð tók til, hvussu ófør Mia var.

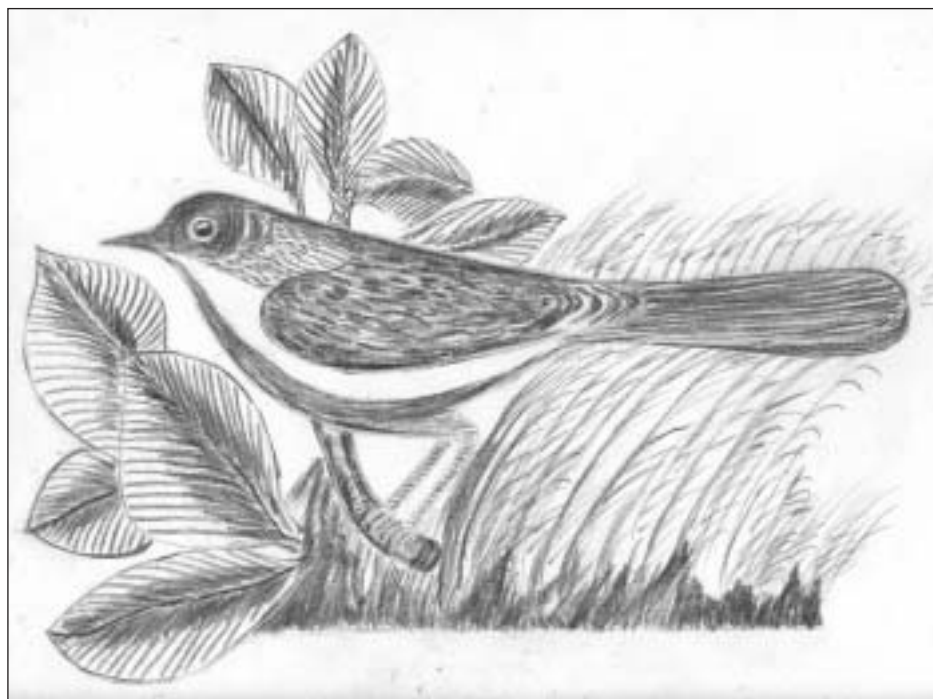
Her skal verða nevnt enn eitt dømi um tað trúfesti, sum merkti tey av Reyni. Sonur Miu, Tórir, er útróðrarmaður. Eina ferð kom hann til Fiskasentralin í Havn at taka ís til kalva, sum hann skuldi senda av landinum. Her var Jens Pauli, beiggi Ingálv, stjóri. Tá Jens Pauli kom eftir, hvør Tórir var, var einki óført. Jens Pauli orðnaði alt fyri hann, og Tórir fekk ísín fyri einki!

Verður mintur við takklæti!

Tað er mongu dømi um, hvussu væl Ingálvur dugdi at taka til. Einaferð fyri mongum árum síðani var

Mynd frá 1941 av fólki, sum øll eru úr listarligum umhvørvi. Frá vinstri: Ib, sum varð skotin av týskarum beint áðrenn kríggið endaði. Jens Urup, seinni kendur sum kirkjumálari, Ruth Bentzien, átti eina systir, sum var tannlækni í Føroyum undir krígunum, Erik Graeser, gjørdist myndahøggari, Paul Elsass, seinni Becket, sum eisini gjørdist kendur listamaður, Ingálvur og Lisbeth Andersen. Aftaná at hava staðið í FF-blaðnum er henda myndin hjá Ingálvi komin í savnið fyri donsku mótstøðurørsluna.

Hetta var ein av teimum fyra myndunum hjá Pola, sum vóru við á ólavsøkuframsýningini í 1956, helst takkað verið Ingálvi. Um pápa sín skrivaði Petur Háberg:

"Sunnudag seinnapartin...kundi hann taka fiólina fram og spæla eitt stillisligt lag. Stundum stongdi hann seg inni slíkar dagar, og tá vistu vit, at hann í loyndum sat og teknaði. Serstakliga teknaði hann fuglar, og eftir hann eru fleiri tílíkar tekningar, kanska heldur einfaldar - tað hevði hann verið tann fyrsti til at ásanna." Hetta er ein náttargali.

Aftaná framsýningina í 1956 teknaði Ingálfr fyra tekningar av Pola, og hetta er so ein av teimum. Poli doyði í 1957, so Ingálfr fekk heiðrað sín gamla vin, meðan tíð var til tess.

eg til ein framsýning, har Ingálfr hevði eina abstrakta mynd, sum kallast "Kvinna". Segði við hann, at mær dámdi væl, men skilti ikki "kvinnuna" hjá honum. "Legg einki í tað. Eg havi verið giftur í 35 ár, og eg skilji hana heldur ikki!"

Á 85 ára føðingardegnum hjá Knút Háberg, tann 7. november í ár, tóku vit báðir, eg og Ingálfr, avskeið við hvør annan. Hesir báðir - Knút og Ingálfr - , sum høvdu havt so nógv saman, lógu báðir lágt á somu deild á landssjúkrahúsinum. Eg

fór yvir at heilsa upp á hann. Hann var veikur men hevði fult skil og hann visti væl, hvør ið var komin.

Nú er Ingálfr farin, og hann verður ein av teimum, sum ein fer at minnst við takksemi.

ó.

Mynd frá ársfrágreiðing Føroya Fiskimannafelags fyri 1989

Mynd frá ársfrágreiðing Føroya Fiskimannafelags fyri 1989

1944

JUNI 1945 KAMP OG PROBLEMER

MR MOGENS BECH CHRISTENSEN
* 27.-3.-10. † 23.-4.-45-

PÅ GRYETS TÆRSKEL

IN IN MEMORIAM

Vi dønte en drøm om frihed og ret til at leve vort liv. Men tyskens spærred os vejen: I døntes til had og krig!

Jeg vil, at de trodsens soldater, som ofred sig bedt og rødt og døde for jershædens trampen, skal ikke forgæves ha' blødt ...

Da gav du dit liv for troen. I soldagens første skin du maatte bølge med jorden, dit strålige knædatter-sind.

Så duk du nakke for magten og blev, hvad du døntes til ... Da ejede modet og trodsen, det djævelsk stærke: Jeg vil!

Da rejste dig stærk mod strømmen, og der gik brag, hvor du stod. Vi dønte en drøm om frihed. Du ofred den drøm dit blod.

Vi kender til døden dit håndtryk: din tru ubønhørlig og stærk har fyldt vore sørgende hjæster, du stærke, trodsige dræng.

Jeg vil, at det land, som skænnos skænnede os til lån, skal renses for Nazi-pestens, skal fries fra spot og hån.

Alt grynde dagen i søer til ve for den ridske gift. Alt søjrens ruse var ristet paa blået med gylden skrift.

Jørgen Fide

Í samrøðu við Ingálfr, sum útvarpið endursendi sunnudagin, greiddi hann frá sínum vinskapi við danska friheitskemparan Mogens Christensen. Ingálfr spurdi Mogens um hann ikki kundi vera til hjálpar. Men Mogens bað Ingálfr lata vera, tí hetta var hann ikki nóg harðbalin til.

Helle t.h. var júst blivin gift við Mogens, tá hann varð skotin. Tey finga eina dóttir eftir at Mogens varð deyður. Helle var eisini virkin í mótstøðurørsluni, men flýddi til Svøríkis, tá hon gjørdist við barn. Her sæst Helle saman við seinna manninum Finn.

MAN B&W Diesel A/S

Umboðið · Ernst Reinert

Alpaha Diesel motorar og eykalutir

Undir Glaðsheggi 10
FO-100 Tórshavn · Faroe Islands
Tlf: +298 31 33 84 · Fax: +298 31 30 64

Kópalýsibreyð

Høge Nord Alliancen, sum er ein felagskapur av teimum, sum veiða súgdjór, m.a. er Grindamannafelagið limur, hevur sent hesi áhugaverdu tíðindini:

Brød er ikke hva det var. Nå er seloljebrodet her. Brød tilsatt omega-3-rik selolje, samme smak som før, bare enda sunnere.

Det nye brødet er utviklet av et bakeri i den canadiske provinsen New Foundland, hvor det årlig fanges flere hundre tusen seler, i samarbeid med forskeren Dr. Cosmas Ho, skriver den canadiske avisen The Globe and Mail på sine nettsider.

Dr. Ho er en av verdens fremste eksperter på selolje. Siden 1994 har han forsket på hvordan det

helsebringende omega-3-fettet som selolje er så rik på, kan bli en naturlig del av det daglige kostholdet.

Før seloljen tilsettes brødet, er den omgjort til pulver. Slik fjernes uønsket smak.

“Vi valgte å bruke vårt flerkornbrød, fordi de som ønsker selolje, er de samme som er opptatt av korn og sunn mat,” sier bakeriets eier, Janet Kelly, til The Globe and Mail. “Vi prøvde oss litt fram og tilbake inntil vi fant en god smak.”

To skiver av seloljebro-

det tilfører kroppen det anbefalte daglige inntaket av omega-3, det samme som en porsjon med laks, ifølge avisen.

Dr. Ho ønsker i neste omgang å tilsette selolje i nudler med tanke på det gigantiske kinesiske markedet.

“Canada har vært dyktig til å utvikle nye og spennende, lønnsomme selprodukter. Dette er oppmuntrende også for den norske selnæringen,” sier Laila Jusnes, informasjonsrådgiver i Høge Nord Alliancen.

Nýggjur umboðsmaður?

Hann, sum skrivar hesar reglur, var en tann heitasti talsmaður fyri, at vit finga ein løgtingsins umboðsmann. Hetta varð roknað sum tað stigið, ið kundi tryggja okkum ta rættartrygd, sum so stórir tørvur var á.

Fremsta uppgávan hjá umboðsmanninum skuldi vera at økja um rættarfatánina hjá almennum skipanini, so hetta í sær sjálvum skuldi sleppa okkum undan teimum mongum dømunum um rættarbrot, sum eitt nú FF hevur so nógvar royndir av.

Vit hava havt ein løgtingsins umboðsmann í fimm ár, og nú er so ein nýggjur valdur. Tað átti at verið rímiligt at gjørt eina eftirmeting av, hvussu skipanin hevur roynst hesi fimm árin. Men her koma vit til tann trupulleika, at virkseimi hjá løgtingsins umboðsmanni er “tabu”. Hann er uttan fyri alt eftirlit, og eingin tekur hansara virkseimi upp. Tey, sum hava samskipt við henda stovnan, fáa at vita, at tey skulu ikki rokna við at fáa svar í ivamálum, hóast hesi eru væl grundað.

Sum umboð fyri borgarar fara vit her at gera eina eftirmeting av royndunum hesi fimm árin.

So mikið er greitt, at tað var als ikki av reinum áhuga fyri rættartrygdini, at eitt samlað løgting samtykti umboðsmannin. Heldur var tað gjørt fyri at sleppa løgtingsmonnum undan at hava ábyrgd av hesum øki. So kundu teir nýta umboðsmannin sum eitt slag av “skrellispann”, og á tann hátt sleppa undan “trupulleikanum” at hava eftirlit við lóg og rætti. Afturat rættartrygdini hevur umboðsmaðurin eisini skula tikið sær av meira ella minni politiskum málum, og hevur hetta sjálvsagt ikki lætt um hansara uppgávu.

Aftaná fimm ár kann staðfestast, at støðið í politisku og umstingarliga rættarfatanini, tað sum á donskum verður kallað “retsbevidsthed”, er í hvussu er ikki hækkað. Ein hópur av dømunum eru um hetta, og eitt av teimum greiddu vit frá í seinasta blaði um manngongdina við umrødda skattamáli.

Umboðsmaðurin hevur avmarkað seg til at geva ein hóp av átalum í einstøkum málum sum t.d. seinar avgreiðslur. Men sjálva orsökina til málini hevur hann einki gjørt

Nýggi umboðsmaðurin.

við. Hansara virkseimi er mest líkt einum flugusmekkara, har roynt verður at raka fluguna uttan at gera nakað við upprunan til flugupláguna. Bert fáar av átalunum hava havt nakra nevni-verduga ávirkan. Og einastu ítøkiligu stig sum eru tikin at bota um umsitingina eru tikin av Havnar Kommunu. Latið okkum vera stórbær og siga, at átalurnar hava gjørt umsitingina eitt vet frægari í viðkomandi málum. Men batin er sera avmarkaður, og sum umboð fyri borgaran síggja vit sera lítlan mun.

Á øðrum økjum hevur umboðsmaðurin beinleiðis ligið sjóvarfallið av sær við teimum móguleikum, hann hevur havt at gera mun. Hann hevur havt nøkur mál um almennum fjølmiðlarnar. Men her hevur hann blástemplað alt sum hugsast kann av tíðindaflutningi, eisini tá hesin hevur verið ítøkilig skeivur. Hetta signalið hava fjølmiðlarnir skilt, og tað kunnu vit ásanna, sum fylgja við í tíðindaflutninginum. Tað hevði gjørt allan munin, um umboðsmaðurin hevði nýtt møguleikan at minna fjølmiðlarnar á ta sjálvsagda í, at tíðindini skulu vera røtt.

Eru verri fyri við at kera Annars hevði ein roknað við, at tá borgari vendir sær til umboðsmannin, so fær hann antin viðhald ella ikki viðhald. Neyvan nakar hevur ímyndað sær, at hann kundi koma í eini verri støðu við at kera enn um hann lata vera.

Okkara royndir eru enn-

tá, at sjálvt har, vit hava fingið viðhald frá umboðsmanninum, er hetta viðhald soleiðis samansett, at okkara støða er vorðin munandi verri enn hon var, um vit ikki høvdu kært. Hetta er hent í samband við mál, sum viðvíkja almennum fjølmiðlum. Hetta førir sjálvandi við sær, at fólk verða kurerað fyri at klaga um almenna tíðindaflutningin! Og tað gera tey heldur ikki.

Víst hevur umboðsmaðurin strongt á at fáa eitt fjølmiðlaráð, men her hendir einki. Spurningurin er eisini, hvør nytta man vera í einum slíkum ráði við tí støði, sum longu er lagt.

Tað ringasta er tó tann manngongdin, sum umboðsmaðurin hevur sett í verk, nevniliga at seta klagarar í gapistokk, soleiðis sum vit fyrr hava greitt frá. Uppsagdur starvsmaður kærði um ávís viðurskipti í síni uppsøgn. Í hesum sambandi fær umboðsmaðurin øll skjól í málinum. Hann ger ikki vandari enn at leggja eina sera niðursetandi umrøðu av kæraranum alment fram, hóast hetta skjal einki hevði við spurningin í sjálvari kærana at gera. Slík manngongd kann væl vera ein forðing hjá viðkomandi at sleppa í arbeiði aftur.

Arbeiðsgevaraparturin í málinum vísti so mikið av menniskjansligum fyriliti, at hann, heitti á umboðsmannin um at lata vera við at gera hetta. Men hetta var uttan úrslit.

Nýggi umboðsmaðurin gott orð á sær Men tað sigur kanska nakað um munin, at nýggi umboðsmaðurin júst kemur frá teirri umsiting, sum var arbeiðsgevarin í málinum. Hetta gevur eina vissu vón. Einki kann sigast til valið av nýggja umboðsmanninum. Sólja í Ólavstovu hevur nú virkað í Føroyum nøkur ár, og her tykist einki at hava verið at funnist at. Frammanundan var hon í fleiri ár í grønlendsku umsitingini, og okkara maður í Grønlandi var hon sera væl umtókt.

Tí vóna vit tað besta og fara at fylgja væl við, um nýggi umboðsmaðurin veruliga er nýggjur!

Tær bestu og bíligastu loysnirnar uppá

GDMSS-Radioútgerð	Furuno/Silor/JRC/I-Com
Radar við ARPA og Plottara	Furuno/Simrad/JRC
Ekkolodd-útgerð	Furuno/Simrad/JRC
Sonara-útgerð	Furuno/Simrad/kaio-
Navigatíons-útgerð	Furuno/Simrad/JRC
Navigatíons Plottara	Furuno/MaxSea/Simrad, Sodena
Autopilot - stór og lítil skip	Furuno/Robertson/Sperry
Autopilot - til bátar	Timco
Satellite Kumpass - 3xGPS	Furuno
Satellite - Navigation	Furuno/Simrad/JRC
Satellite - Kommunikatíons	Furuno/T&T/Sailor
Satellite - Sjónvarp	Applied/Sea Tel
Trol-sensarar og kabinet	Scanmar/Simrad
Gyrokumpass	Sperry/C-Plath/Anschutz

Sp/f Contrive Jsp Ltd.

FO-700 Klaksvík, Tlf.: 455244 - 214244, Fax: 456945

Søla og service:
Sjálvandi hava vit
útgerð til GMDSS
SYN og Service,
sum vit eisini gera

Bjargingarútgerð

á sjógvi og landi

Vit bjóða tað besta innan bjargingarbátar, bjargingarvestar, eldslökkkiútgerð, bjargingar og trygdarútgerð. Umboð fyri kenda danska merkið “Viking”.

- Bjargingarbátar
- Bjargingarnet
- Yvirlivsísdraktir
- Flótidraktir
- Bjargingarvestar
- Bjargingarkransar
- Epirbar/neyðsendarar
- Radartransponderar
- Eldslökkjappar
- Eldávaringar
- Branddraktir
- Umvælingar
- Eftirlit

P/F Gummibátatænastan

Mannaskarð 4, Postboks 3223, 110 Tórshavn
Tel. 31 49 13, Fax 31 06 56, E-mail: gummibad@post.olivant.fo

50 ár síðan “Gøtunes” brendi og sakk: Marno bjargaðist av fendara

Fyri júst 50 árum síðan hendi ein skipsvanlukka, sum má vera marran hjá einum sjómanni. Eldur kom í, og ikki slapst til bjargingarbátin. Tað var hetta, sum hendi við “Gøtunes”, tá eldur kom í hann 12. desember 1955. Men manningin bjargaðist, og vit fara at lýsa hesa hending. Vit hava fyrst eina frásøgn frá Hargarð Tvørfoss, sum er sóknarformaður hjá FF í Gøtu og sum var við. Vit endurgeva eisini brot úr sjófrágreiðingini. Hargarð greiðir soleiðis frá:

Tá eg skal skriva um hendingina við “Gøtunes” sum sakk fyri 50 árum síðan, er tað ikki tað gerandisliga, eg kann hefta meg við. Eg var bara 18 ár, og tá var tað soleiðis, at vit sigldu um summari í Grønlandi og Íslandi. So varð róð út um veturin, og soleiðis bar tað á, at eg varð biðin við “Gøtunes”.

Eivind Hansen og Reinhold Thomsen áttu skipið, sum var ein 60 tonsari. Eg kann minnst, at skipið varð riggað av nýggjum. Alt var so nossligt umborð, øll línar var nýggj og hevði ongantíð verið í sjónum. Vit fóru av Gøtu ein sunnudag seinnapart, tað var tann 11/12 1955. Tá ið vit vóru leysir av landi varð byrjað at egna, og egndu vit alla línuna, meðan vit sigldu vestureftir. Vit vóru lidnir at egna aðrenn midnátt, so varð avgjørt, at vit skuldu fara í koyggjuna at fáa okkum ein slang, meðan siglt varð á setingarleið.

Klokkan 1 kom róp í, at eldur var í maskinrúminum, so vit vaknaðu allir við kaldan drey. Tað fyrsta, sum gekk fyri, var radioútgerðin og ravmagnið. Gummibátar vóru ikki komnir umborð á skipini tá. Tað einasta, sum var av bjargingarútgerð, var ein gamal føroyskur maskinbátur, sum motorurin var tikin úr. Hann stóð uppi á bátadekknum. Hann var settur har, meðan skipið lá við kei. Men eitt høgt jarnrekverk var rundanum bátin, so vit høvdu ongan møguleika at fáa hann út. Men tað

Reinhold Thomsen var skipari á “Gøtunes”.

var so heppið, at ein útróðrabátur úr Lórvík - “Søkin”, sum Eiríkur Justinussen førði, sá okkum og kom okkum til hjálpar. Veðrið var hampiligt, og “Søkin” sigldi tætt upp undir reyvina hjá okkum. Menninir kundu tískil leypa av bátadekknum og niður á gronina á “Søkanum”. Vit vóru nýggju menn við “Gøtunes”, og vit byrjaðu at leypa niður ein og ein. Men tá ið maður nr 6 leyp, kláraði hann ikki lopið og fór í havið. Hetta var systkina-barnið Marno Jacobsen.

Umboð á “Søkanum” hevði ongin korkfendari verið, men júst hettar kvøldið, meðan teir sigldu vestureftir, hevði ein av manningini, Jákup Hansen, Jákup hjá Edvard, har sitið og riggað ein korkfendara til við at spleysa ein enda á hann. Tað var eingin ítøkilig grund fyri tí, og hinir av manningini høvdu hug at smílast at hesum. Men hvat ið var og ikki, so gjørdist brúk fyri honum beinanvegin, og hann varð hongdur niður ímillum skipini at forða fyri at skipini bóru saman. Tá Marno kom uppundan aftur fekk hann fendaran í favnin og setti seg á hann og bleiv soleiðis bjargaður. Hetta var løgið!

Tá ið Marno fór í havið, mátti Søkin fara frá okkum. Tá vóru bara Meinhard, Jákup Dam og eg eftir umborð. Eg má viðganga, at tað lötuna kendi eg meg ógvuliga einsamallan. Søkin kom so inn ímót aftur, og vit vórðu allir bjargaðir. Ikki longi aftaná stóð alt skipið í ljósum loga. Eitt

Her kemur “Galvur”, seinni “Gøtunes” á Havnina. Umboð síggjast Julius á Syðradali og konan Cathrina. Børnini eru helst synirnir Jógvan (vm) og Mikkjal.

tað fyrsta, sum brendi var bjargingarbáturin, so tað hevði ikki hjálpt nógv at bíða til skipið sakk, og báturin kanska tá kundi flotna. Við “Gøtunes” henda túrin vóru: Reinhold Thomsen, Meinhard Jensen, Klæmint Isaksen, Edvard Jacobsen, Jákup Dam Simonsen, Havstreyms Petersen, Marno Jacobsen, Hargarð Tvørfoss, Martin Jul Jarnskor. Av teimum eru 3 eftir á lívið, Martin Juul, Jákup Dam og Hargarð.

Her kann verða skoytt uppi, at tann dagin “Gøtunes” fór av Gøtu seinastu ferð høvdu Ragna og Thorvald Joensen kokkabruðleyp. Tey vóru nevni-

liga gift tann 3. desember. Vit fara at nýta høvið at ynskja teimum hjartaliga tillukku við gullbrúðleypinum. Thorvald var um hetta mundi varasóknarformaður hjá FF í Gøtu sókn og gjørdist seinni sóknarformaður.

Sjófrágreiðingin

Tann 16. desember varð sjóforhoyr á sýsluskriverstovuni í Fuglafirði. Tann fyrsti, sum varð avhoyrdur, var skiparin Reinhold Thomsen. Vit endurgeva part av hansara frágreiðing, soleiðis sum hon er skrivað á donskum:

...forklarer, at han søndag den 11. desember 1955, kl. 3 eftm. sejlede

fra Gøta med m/k “Gøtunes” for at drive hjemmefiskeri. De sejlede forbi Mjóanes, gennem Hestfjord og Vågøfjord og lagde kl. 8 eftm. skibet stille ved “Trælanýpuna” for at “egna”. De begyndte kl. 11,15 (å kvældi) igen at sejle og sejlede i et kvarter mod “Trælanýpina”. Kl. 11,30 sejlede de mod Vest til Syd 1/4 Syd, og agtede at sejle således til de havde sejlet 23 sømil ud. Kl. 00,30 var afhørte og maskinmesteren oppe på dækket og afhørte stod ved rattet, da han mærkede, at det elektriske lys begyndte at dale noget ligesom drivremmen løber af dynamoen, der står i

Hargarð Tvørfoss var við “Gøtunes” og greiðir frá hesi dramatisku hending. Myndatakari er Jónreid Dalheim, abbasonur Reinhold Thomsen. Frá honum hava vit eisini fingið sjófrágreiðingina.

Eiríkur Justinussen var skipari á “Søkanum”, tá teir bjargaðu manningini á “Gøtunes”. Her er hann á krígssiglarasamkomu 1. november saman við konuni Hanna.

Framhald av undanfarnu síðu

forbindelse med hovedmotoren. Afh. prøvede straks modstandsmåleren, men denne virkede ikke. Afh. gik straks hen til lugarskappen, hvor han traf maskinmesteren, der var i færd med at få sig kaffe. Afh. anmodede maskinmesteren om at komme agter og få lyset bragt i orden, hvilket omgående blev gjort. Da de gik agter, kunne de se gennem skyggheden, at der var ild i maskinrummet. Da de kom ned gennem maskinrummet brændte der ild "tvørtur undir oljutangunum frammi í bakborð". For at dæmpe ilden blev straks ildslutningsapparatet sat til samt 2 dåser "tørsluk" uden at kunne dæmpe ilden noget, hvorimod der opstod en kvalmende røg. Mandskabet foran på skibet blev varskoet om ildebranden, og de var straks rede til med spande at hjælpe til med slukningen. Samtidigt som mandskabet blev ved med slukningsarbejdet blev der blusset fra "Gøtunes". Kort efter kom "Søkin" af Lervig til assistance, men da man frygtede, at olietankene ombord på "Gøtunes" hvert øjeblik kunne eksplodere, tog man ombord i Søkin, efter at det havde vist sig umuligt at bekæmpe ilden, som snarere viste sig at gribe om sig i voldsomhed. Da man var kommet ombord i Søkin var kl. ca. 02,00. Da inspektionsskibet ankom til stedet kl. 6-7 gik afh. ombord i denne. Derefter kom en russisk trawler med 2 spuleslanger, men da var ilden ombord blevet så voldsom - efter nogle eksplosioner ombord - at det var umuligt at foretage sig noget.

Skiparin greiddi eisini frá, at teir royndu at kalla gøtubátin Gulenni, men sendarin virkaði ikki

Eftir fleiri royndir at slökkja og sleipa sakk "Gøtunes" kl. 2,45 seinna-partin. Síðan var farið á Havnina hagar tað var komið um um 7,30 tíðina um kvøldið.

Hinir av manningini vóru eisini avhoyrdur og váttaðu frágreiðingina hjá skiparanum. Manningin á Søkanum varð eisini avhoyrd. Skiparin Eiríkur Justinussen greiddi frá, at teir vóru farnir til útróðrar sama dag. Tá teir høvdu siglt 1½ tíma sóðu teir eitt bluss, og fóru at sigla ímóti tí. Og teir tóku manningina umborð bein-anvegin. Teir hildu ikki at

tað var ráðiligt at fara at sleipa.

Eirík sigur annars, at tað var meira enn heppið, at teir komu framvið "Gøtunes". Teir vóru nevniliga síðstir at fara til útróðrar tann dagin. Tí var einki annað skip har á leiðini. Teir fyrstu sum annars komu til vóru russarar, og tá kundi tað verið ov seint at bjarga manningini. Manningin á "Søkanum" var: Eiríkur Justinussen, Jakku Hansen, Justinus Justinussen, Olhard Lervig, Halgrim Hansen, Berint Andreassen, Elnar Justinussen og Páll Joensen.

Hetta er so ein av søgunum um at fiskimenn bóru boð í bý, hóast tað kundi gingist nógv verri.

Um "Gøtunes"

Julius á Syðradali keypti 60 tonsaran "Galv" beint eftir kríggið, og kom á Havnina við honum hálv-an juli 1945. Tá hevði hann skrásetingarnúmer TN168. Báturinn var bygdur í Holbæk í 1942, og hevði havt heimstað í Hirtshals, har hann kallaðist Mette Albert Jensen. Hann var 66,9 fótur langur, 19,5 fótur breiður og 7,4 fótur djúpur. Hann var 61,12 brutto registar tons og hevði ein 192 hk Bukh Diesel

Heili 18 fólk komu heim við "Galvi", og ølluttan Julius sjálvur vóru fólk sum høvdu verið "innifryst" í Danmark undir krígunum. Jákup Jensen, skipsførari í Havn, førði bátin heim. Millum hini ferðafólkini vóru maskinmeistarinn Frimodt Rasmussen, úr Klaksvík og studentarnir Sofus Olsen av Sandi og Johan K Joensen úr Miðvági, sum seinni gjørdust kendir búskaparfrøðingar.

"Galvur" var kendur í Gøtu frá hesi tíðini, tí skipari var Petur Poulsen úr Syðrugøtu. Hann var pápabeiggi Sofus Poulsen, okkara mann í Aberdeen.

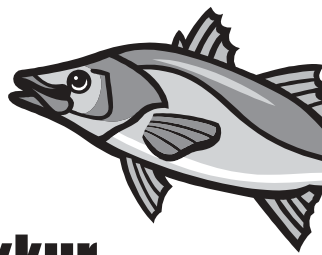
Við skjeyti frá 8. apríl 1949 gjørdist "Galvur" til "Hovgrímur" í Hovi og fekk skrásetingarnr. TG 807. Eigarar vóru Augustinus Hammer o.a. Reinhold Thomsen keypti saman við Eivind Hansen bátin á tvingsilssølu 19. desember 1953 samb. skjeyti, sum var dagfest í fútarættinum 13. mai 1954. Tá fekk hann skrásetingarnummarið FD 450. Men her gjørdist hann ikki drúgvur, sum greitt er frá. Hann varð strikaður úr skipaskránni 2. mars 1956.

Her er
Reinhold í
ferð við at
laka sildatunnur.

AGN

**sild
tobis
kúfiskur
makrelur
høguslokkur**

..dagligt samband um alt landið

P/F KAMBUR

STRENDUR
telefon: 448095 · fax: 448744

Vit hava útgerðina

- ◆ Flóttitrol ◆ Snurpunótir
- ◆ Botntrol ◆ Aliútgerð
- ◆ Rækjutrol ◆ Annað

VÓNIN

Høvuðsskrivstova:
Bakkavegur 22
530 Fuglafjørður
Telefon 474 200
Telefax 474 201

Tórshavn:
Vestara bryggja 12
100 Tórshavn
Telefon 35 43 91
Telefax 31 33 19

info@vonin.com - www.vonin.com

Aðalfundur verður í Norðurlandahúsinum, miku-dagin **tann 28. desember 2005 kl.10.00 við hesi dagsskrá:**

1. Val av fundarstjóra
2. Frágreiðing formansins um virki felagsins í farna ári
3. Framløga og góðkenning av grannskoðaðum roknskap
4. Val av nevndarlimum og eykalimum
5. Val av grannskoðara og tiltaksmanni
6. Ásetan av limagjaldi og formansløn
7. Ymiskt. Gestarøðari verður Thormund Johannesen, skipsverkfrøðingur.

Føroya Skipara- og Navigatørfelag

BAADER

Vit hava eykalutir á
goymslu og útvega
teir, vit ikki hava.

Pf. Petur Larsen

Tlf: 44 41 74
Fax: 44 42 85

MASKINMEISTARAFELAGIÐ

Maskinmeistarafelagið hevur aðalfund í mars mánaða 2006.

Nærri verður lýst seinni.

Nevndarval

Til tess, at virknir limir, ið ikki kunnu mæta á aðalfundinum, kunnu velja við brævatkvøðu, ber til at seta fram uppskot til nevndarlimir og skulu tey vera felagnum skrivliga í hendi í seinasta lagi 15. desember 2005.

Tó kunnu uppskot til nevndarlimir eisini skjótast upp á sjálvum aðalfundinum.

Nevndin

Sofus Poulsen 4. partur:

Koltrolarar, illveður og sild

Sofus Poulsen, sum hevur umboðað okkum í Aberdeen í meira enn 50 ár, greiðir frá serligum hendingum, sum vísa, hvussu stóran týðning hendan umboðanin hevur havt fyri Føroyar.

At taka úr blaðnum

Síðurnar 9,
10, 15 og 16
kunnu takast
úr blaðnum

Koltrolararnir Sum kunnugt hava vit menniskju lyndi til at gloyma tað, sum ikki eydnast hampuliga væl og heldur minnst tað, sum manna millum vildi verið kalla "success" ella eydnusøgur.

Við endan av seinna heimsbardaga, høvdu vit mist nógvar av okkara fiskimonnum og okkara skipum. Fleiri av hesum vóru okkara kolfýrdu trolarar.

Trolararnir høvdu víst seg at fiska væl betri enn sluppirnar og skonnartirnar. Tí høvdu fleiri reiðarar, skiparar og einstaklingar, sum høvdu vunnið væl av peningi í krígsárunum, áhuga í at keypa fleiri av hesum trolarum, sum nú kundu fáast fyri ein rímligan pening úr Bretlandi. Nógvir av trolarunum høvdu verið í tænastríð hjá bretsku krígsmarinuni, sum "armeraðir" trolarar, og høvdu siglt øll krígsárini. Nógvar vóru pressað, og umvælingar og viðlíkahald høvdu verið minimal. Áhugaðir keyparar hugsaðu tí ov lítið um, at trolararnir vóru ikki í so góðum standi, sum teir annars høvdu verið, um teir bert høvdu verið brúktir sum vanlig fiskiskip.

Trolarafeløg vórðu stovnað í fleiri bygðum við tí eina endamálið at keypa trolarar, sum kundu verða mannaðir av m.a. parteigarum. Tað komu vist uml. 20 slíkir kolfýrdir trolarar til landi í 1946-47. Teir vóru á ís-fiskaveiðu um vetrarnar og saltfiskaveiðu um summarnar. Hóast fiskiskapurin fyri tað mesta var hampuligur, so vóru trolararnir dýrir í drift. Tað, sum einamest var teimum til stóran ampa, vóru ársligu klassingarnar, sum Lloyds kravdi, og hesar vóru mestsum allar gjørdar í Bretlandi. Vanligt var, at ein inspektørur kom umborð, og hann segði, hvørjar umvælingar máttu gerast, og so fingur teir tilboð frá ymiskum skipasmiðjum ella maskin-

verksmiðjum, sum tókust við slíkar umvælingar. Eitt slíkt tilboð kundi vera uml. £ 2.580, men tá umvælingararbeiðið var liðugt, kundi endaliga rokningin ljóða uppá £ 5.680.

Tað er ikki neyðugt at vera matematikkari fyri at duga at skilja, hvat ein slík rokning hevði at týða fyri eitt lítið partafelag. Ofta gekk tað striltið at fáa peningin til vega at gjalda hesa upphædd, sum var blivin tvífalt so stór sum upprunaliga tilboðið. Hetta komst einamest av, at tað altíð var funnið fram til okkurt annað sum mátti umvælast, og sum inspektørurin ikki hevði sæð ella vitað um, tá ið hann hevði kannað skipið.

Tað hendi sjálvandi eisini, at agentarnir hjálptu við at gjalda rokningarnar, og so skuldu teir fáa peningin aftur, tá ið trolarin kom niður aftur at landa. Tað hendi eisini, at trolarar, sum høvdu landað og ikki høvdu selt fyri nóg mikið til at gjalda fyri útreiðslurnar, fingur hjálp frá agentunum til at keypa útgerð, kol og ís til næsta túrin. Tíverri hendi eisini tað, at túrar misseydnaðust, t.d. tá fiskurin ikki var fyrstafloks ella marknaðurin sveik. Tað hendi fleiri ferðir, at lögreglan legði hald á trolarar. Viðhvørt hendi tað, at eitt deksil varð tikið av í maskinuni, so trolarin ikki kundi sníkja seg avstað á náttartíð.

Vanligt var, at bert ein partur av manningini var niðri við trolarunum, men hesir skuldu sjálvandi hava proviant, tí mat máttu teir fáa, sjálvt um teir einki fingur gjørt umborð. Her kundi stóðan gerast álvarsom, um agenturin ikki vildi leggja meira pening út. Tað hendi fleiri ferðir, at onkur av provianthandlunarunum lótu manningina fáa proviantuttan at krevja peningin beinanvegin, men varð hetta sjálvandi gjørt við vón um at fáa peningin einaferð seinni, men hetta kundi tíverri eisini svíkja.

Havnin í Aberdeen

St. Jacques

Hetta vóru svárar tíðir hjá fleiri av okkara sjómönnum. Teir høvdu strevast á sjónum øll krígsárini og siglt í vandasjógvum fyri at vinna pening, fyri nú at missa hann á henda hátt, og so harafturat ganga svangur uttanlands.

Tað hendi eisini, at onkrir trolarar - vegna figgjarligar trupulleikar - ikki fóru heim millum túrarnar, men fóru beinleiðis til fiskari. Tað er lætt at skilja, hvussu spentar umstøðurnar hava verið - fyri bæði skiparar, reiðarar og manningarnar.

Hetta er tíverri ikki ein eydnusøga at bera, men hetta er ein partur av søguni um nakrar teimur kolfýrdu trolarunum,

sum vit nú kunnu siga um, at tað uttan iva hevði verið betri vorðið, um teir ongantíð høvdu verið keyptir til landið.

Sjálvandi vóru ikki allir líka illa fyri, men hóast raskir menn veiddu nógvan fisk við hesum trolarum, so var úrtøkan ov lítil til at fáa endarnar at røkka saman. Hendan trolarasøgan bleiv tessvegna ikki long. Ikki fyrr enn vit byrjaðu at byggja nýggjar oljufýrdrar trolarar, bleiv søgan ein onnur. Hon hevur hildið áfram líka til dagin í dag við teim framstigum, sum sjálvandi komu at gera seg galdandi. Her gongur sjónin fyri søgn, tá ið ein sær nútíðar trolaraflotan, heilt frá teimum smærru

trolarunum til teir stóru verksmiðjutrolararnar.

Kalvalínubátar

Eitt sum nógvar hava gloymt nú á døgum er, at vit eftir kríglók høvdu fleiri kalvalínubátar, sum landaðu veiðuna í Bretlandi. Ein av teim best kendu var kalvalínubáturin "Svínoyar Bjarni", sum ikki bert varð kendur fyri at fiska nógvan kalva, men eisini fyri at liggja sum byrgingarbátur fyri havnina í Klaksvík undir læknastríðnum í 1955. Eg fari ikki at skriva um læknastríðið, men skal bert nevna, at tey stóru bretsku bløðini, eitt nú Daily Mirror og Daily Express skrivaðu um hesa hendingina í Norðuratlants-

Páll Horn

havi. Minnst at eg útvegaði einum av teimum stóru monnum hjá Daily Express, Alan Borthwick, pláss umborð á "Grunningi" hjá góða vinmanni mínum Hans Jensen, sála. Maskinmaðurin Húsa Jákup livir enn og eigur at minnst hendan blaðmannin, sum slapp til Klaksvíkar við teimum. Meðan stríðið var sluppu bert lokalbátar inn á Klaksvík. Seinni hevði eg at Borthwick fyri, at hann hevði misbrúkt blíðskapin umborð við tí tilfari hann sendi blaðnum yvir Wick Radio á ferðini til Føroyar ... Skipper Jensen takes a haddock and puts it between two slices of breadHvat mundu lesararnir av Daily Express hugsa um hetta, tá ið teir sóðu hesa stóru hýsina fyri sær millum tvær breyðflisar .. Tað, sum allir fiskimenn sjálvandi vita, er, at tað var vanligt at taka eitt lítið hýsusporl og leggja tað uppá breyðflisina ...Hesin journalisturin gjørdi í so nógvar av fyrri at gera sína søgu enn meira forvitnisliga.

Aftur til landingarmennin. "Svínoyar Bjarni" var komin til Aberdeen av kalvaveiðu. Teir høvdu vanliga millum 500 og 700 kassar. Soleiðis vóru kalvatúrarnir tá. Í dag er hetta bert ein dreymur.

Hetta var helst í 1947, áðrenn eg byrjaði á Umboðsstovuni. Eg starvaðist tá, sum áður greitt frá, hjá Gwent Company, innan fiskavinnu og export til

Framhald á næstu síðu

Føroyar. Fosturpápin kenndi væl Hans Mellemegaard, skipara og reiðara, og hann var umboðsmaður hjá teimum her. Doods fiskasølufelagið tók sær av landing og söluni av fiskinum. Hetta felagið umboðaði eisini lokalar kalvalínubátar, sum tað eisini vóru fleiri av her, bæði undan, undir og eftir seinna heimsbardaga. Minnist at ein teirra, "Dounie Braes", sum plagdi at koma á Havnina undir krígunum. Skiparin "Fluggie" Walker, var inni hjá okkum fleiri ferðir. Hann kom livandi frá krígunum, meðan skiparin á "Oryold" tíverri bleiv burtur.

Henda morgunin er trot á landingarmonnum, og boð verða send eftir John beiggja og mær at koma umborð at hjálpa manningini við at hála kalvar fram undir lúkuna, so landingarmenninir kundu hiva kalvarnar upp á fiskamarknaðin. Teir smærru kalvarnir vóru í kurvum og teir stóru skuldu hálast ein og ein. Vit vóru í oljuklæðum, og vit tosaðu føroyskt, so landingarmenninir vistu ikki, at hesir báðir "landingarmenninir" ikki vóru ein partur av manningini. Um teir høvdu funnið út av tí, hevði verkfall verið beinanvegin, meira skuldi ikki til. Alt gekk tíbatur væl og kalvin varð seldur, haldi meg minnst, at teir seldu fyrri maximalprís, sum tá var £ 8 fyri kassan. (1 cwt = 50,8 kg). Nú kostar kalvi t.d. hjá Harrods í London yvir £ 25 pr. kg. - um ein kann fáa hendur á honum.

Ja, mangt broytist á mansins ævi. At síggja kalvan liggja eftir á fiskamarknaðinum, alt hvítt so langt sum eyga bar, slíkar sjónir verða neyvan at síggja aftur.

Illveðurstúrar
Nógvir illveðurstúrar vóru, og her skal verða greitt frá einum slíkum.

Sum fyrr nevnt hevur veðrið oftani verið til ampa hjá okkara skipum, serliga tá ið siglast skuldi til marknað við ísfiski. Eina slíka óveðursferð fekk sluppin "Fame", sum varð umbygd til trolara og fyrr hevur verið umtalað í FF-blaðnum.

Hendan ferðin var í november 1952 við bátasíki, ísfiski, av Fuglafirði til Aberdeen. Hellu Meinhard, búsitandi í Norðragøtu, var skipari og Marius Berg, Gøtugjógv, stýrimaður. Sigurd Simonsen í Fuglafirði átti skipið, og ein av manningini var sonur hansara, tann tá 16 ára gamli Árni, sum seinni

Sofus og Nessie giftast 10. september 1954.

Tá farið varð niður at landa vóru ofta aðrir enn manningin við. Sofus umrøður eisini "Trónd í Gøtu", sum var ein av koltrolarunum, sum keyptir vóru til Føroyar eftir krígið. Her síggja vit t.h. Leon Joensen og tv. Jóhannes Samuelsen, í Horni, í Havni. Teir vóru svágrar. Konurnar, Hanna og Petra, vóru systrar.

gjordist skipari, fyrst í Norðsjónum á ídnaðarveði og seinni við bæði grønlandskum og føroyskum rækjutrolarum. Tíverri doyði hann alt ov ungur vegna sjúku.

John beiggja var eisini við, hann var á veg niður at halda jól saman við familjuni. Tá ið teir vóru komnir nakað suður um

Borðoyarnes, mistu teir loggið, men veðrið var hampuligt tá, so teir hildu leiðina fram. Talan var jú bert um eina ferð, sum plagdi at taka 2 samdøgur. Sum teir sigldu øtlaði hann veðrið, og tíverri bar ikki til at sigla við fullari ferð, tí tað bleiv landssynningsódn beint ímóti. Teir høvdu heili 4

Føroysk sildavirking í Skotlandi.

døgn niður á Moray Firth, og havnin í Aberdeen var stongd í fleiri dagar vegna óveðrið.

Vit høvdu sjálvandi samband við teir, og annað var ikki at gera enn at fara inn ímóti eystara landinum, nærhendis Buckie - at kroka. Umframt "Fame" høvdu vit eisini koltrolaran "Trónd í Gøtu" og trolaran "Rádna", sum var ein fyrrverandi korvett og var oljufýrdur. Teir skuldu báðir bunkra og taka útgerð, men vóru noyddir at sigla aftur og framuttan at sleppa í havn. Teir royndu bæði her á leið og suðuri móti Firth of Forth, men sama veðrið var allastaðni. Bunkrarnir hjá báðum vóru um at ganga undan og "Tróndur í Gøtu", skipari var Richard Jacobsen, noyddist at brenna skottini. "Dallurin" var skipari á "Rádna" og har stóð eisini illa til.

Vit tosaðu m.a. við havnameistaran í Buckie um at royna at taka skipini inn hagar, so skjótt sum líkindi vóru til tess. Allir triggir lógu uttanfyri Buckie. So ringir havnameistarin og sigur, at nú helt hann, at hann kundi taka "your small ship" inn hagar. Eg svaraði honum, at "Fame" stakk 16 fót, men "Rádni", sum var størstur av hesum trimum, bert stakk 9,5 fót. "Tróndur í Gøtu" stakk uml. 10,5 fót, tí teir høvdu onga last og tómar bunkrar. Ja, so skuldi hann taka "Rádna" inn fyrst, og tað gekk tíbatur væl. So royndi "Tróndur" at fara inn, og tað gekk eisini hampuliga væl, men hann tók í botn. Teir trolararnir vóru sterkt bygdur, so

hann fekk ongan skaða. Seinast fekk so "Fame" boð um at koma inn, tá ið flótt var nakað meira, og kom hann tíbatur eisini inn í øllum góðum tað kvældið. Sjálvur fór eg við bili norður til Buckie, og vóru koyrilíkindini sera ring. Eg koyrði m.a. í eina á, sum rann tvørtur um vegin, har ein brúgv var. Eg kundi ikki síggja, hvussu vorðið var, tí vegirnir vóru sera vátir allastaðni, og var hetta sum at renna ímóti einum vegg at koyra í eina slíka vatnflóð. Men tíbatur steðgaði motorurin ikki, og eg misti heldur ikki tamarhaldið á bilinum.

Í Buckie varð fiskurin hjá "Fame" landaður í kassar og fluttur á fiskamarknaðin í Aberdeen. Sölan var góð vegna fiskaloysið, sum var júst tá. John beiggja kom so við okkum aftur til Aberdeen. Eftir høgtíðina bar so á, at "Tróndur í Gøtu" aftur hevði verið niðri og landað, so John slapp heim aftur við teimum. Hinir trolararnir fingur bunkra til ferðina suður á Leithsfjørðin.

Illveðurstúrur hjá "St Jacques"
Her skal verða greitt frá eini aðrari hending í omfyrirnevnda tíðarskeiði, sum eisini gevur innlit í tað strev og stríð, sum okkara sjómenn oftani upplivdu í sínum dagliga starvið á havinum. Hetta var í sambandi við fiskiskap og sigling til fiskamarknaðirnar uttanlands. Í hesum færum er talan um Vágssluppina "St. Jacques", og skiparin var Páll Horn. Hendingin fór

fram 9. Mars 1960.

Vanliga fóru føroysku skipini um hetta mundi á ísfiskaveiðu við Føroyar um vetrarnar, og tey landaðu veiðuna í Aberdeen. Veðurlagið er ikki broytt og ofta var ringt óveður um vetrarnar. Ikki var altíð so tespiligt at verða til fiskiskap ella at sigla niður. Havnin í Aberdeen kundi vera stongd vegna veður, og hetta var júst tað, sum hendi henda túrin hjá "St. Jacques". Teir noyddust tí at sigla aftur og fram millum Aberdeen og Buchanness í heili tvey samdøgur. Fiskurin gjordist eldri og útlitini fyri betri veðri vóru vánalig. Vit høvdu sjálvandi samband við skiparan yvir radiostøðirnar.

So fekk eg eitt hugskot. Eg skuldi seta meg í samband við Peterhead Lifeboat Station og spyrja, um teir kundu senda bjargingarbatin út at loðsa "St. Jacques" inn hagar vegna óveðrið, tá teir nú ikki kundu sleppa inn í Aberdeen, og skiparin ikki hevði verið í Peterhead fyrr. Sum veðurlíkindini vóru, var ikki ráðiligt hjá okendum skipara at royna at sigla inn hagar. Ætlanin var so at "St. Jacques" skuldi landa fiskin í Peterhead, sum um tað mundi bert hevði ein lítlan fiskamarknað til útróðrarbátar. Síðani kundi fiskurin flytast í kassum á marknaðin í Aberdeen.

Teir svaraðu, at teir høvdu ikki loyvi at verða loðsbátur. So tosaðu vit um, hvat gerast kundi hesum viðvíkjandi, og úrslitið varð, at eg spurdi, um teir kundu fara út til "St. Jacques". Teir skuldu

Vakur borðbúnaður

GRAYPEARL

NEWWAVE

BÚNÝTIR

p/f Maria Poulsen

Tórsgøta 10 • 100 Tórshavn • Tel: 31 2001 • Fax: 31 46 57

Gávubókin burturav

Søgan um Losjuna

DEKKMASTER.FO

fastir, lágir prísir á dekkum og felgum

...tá ið prísurin eisini
er avgerandi!

Vitja heimasíðuna
dekkmaster.fo og
bílegg dekk og
felgur beinleiðis
á alnetinum.

www.dekkmaster.fo
info@dekkmaster.fo
telefon 227 000

SELUR TÚ

skipa- ella bátaútgøð?

So er FF-blaðið ein
hollur boðberi, sum
fer umboð á skipini
– umvegis reiðaríini –
hvønn útgávudag.

Gerið tí eina
skilagóða
lýsingaravtalu
við okkum

FFblaðið
BLAÐ VERKA- OG VEIÐIMANNA

Telefon 31 15 69
ff-blad@post.olivant.fo

Ein spennandi jólagáva sum varar

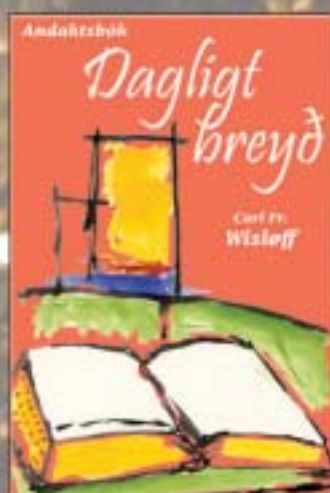
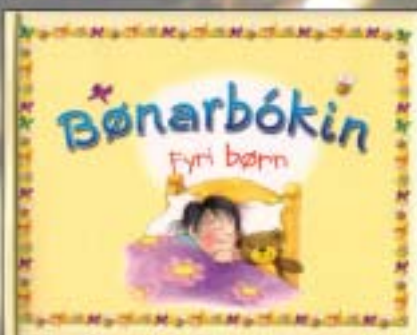
169,-

Eg gleðist so hvørt jólavöld
Nógvir av teimum gomlu
jólasangunum sum vit eru so
góð við

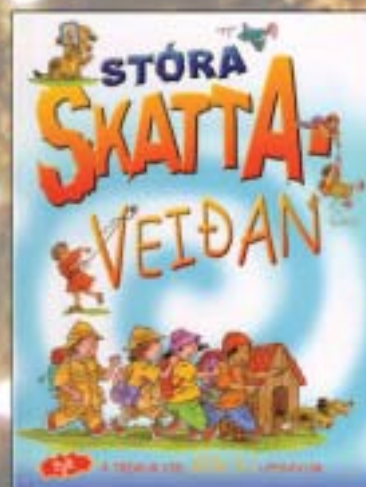
100,-

Bonarabókin fyri børn
Bókin hevur bleyta permu,
prýdd við vøkrum myndum.
Einfaldar bønir

275,-

Dagligt breyð
Andaktsbók
til hvønn dag
í árinum

159,-

Stóra skattaveiðan
Spennandi bók við
ymiskum at klippa,
líma og at spæla við.
Ætla børnum frá
6 til 10 ár

Hetta eru bert nøkur dømi av
okkara spennandi heimasíðu
www.hmf.fo

Heimamissionsforlagið

Tel. 470000 • fax 470001 • hmf@mission.fo • www.hmf.fo

SkáaLán

skái uttan skuldarkenslu

Við SkáaLáni kanst tú:

- leggja dustfalar útbúgvingar-dreymar framaftur
- seta meira av til eftirløn
- reisa húsini av nýggjum
- ganga heima eina tíð
- renna ta dýru skuldina á dyr
- flúgva avstað við allari familjuni

Skái uttan skuldarkenslu

Eydnan er ikki altíð bara við endan á tunlinum; tað skal eisini bera til at njóta lívið á stundum møðsomu leiðini til munnan. Við hesum í huga bjóðar Føroya Banki sethúsakundum at velja sær skáa onkrastaðni í lánstíðini.

Men hetta er eingin vanligur skái. Velur tú at fáa ella leggja um til SkáaLán, fært tú eina munandi rentulækking við í keypið.

Støkk inn á gólvið og fáa eitt skáaprát við ráðgeva tín í Føroya Banka. So fært tú sjón fyri søgn um, at vit geva tær betri ráð!

FØROYA BANKI
www.foroyabanki.fo

Myndabíblia

- ætlað smábørnum

Forlagið Leirkerið í Gøtu má sigast at vera sera virkið. Tað útgevur tíðarrit við sama navni, og tað gevur út ein hóp av bókum og ritum. Stórt sæð alt er andaligur lesnaður, og millum útgávnar eru eisini endurprent av bókunum hjá Victor Danielsen.

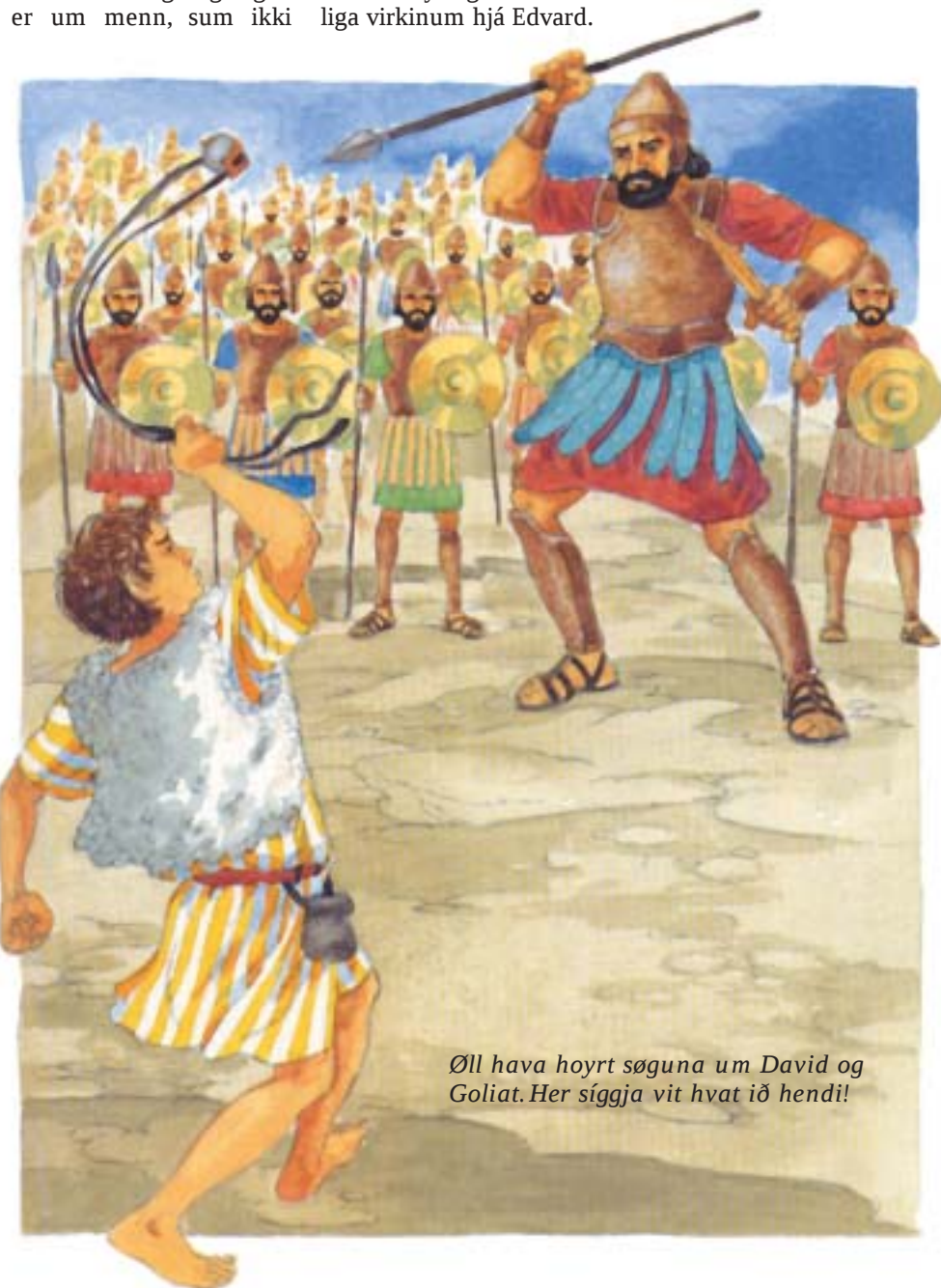
Eitt stórverk hjá forlagnum var bókin hjá Zacharias Zachariassen, har hann greiddi frá søguni um bíbliutýðingina hjá Victor Danielsen, sum kom úr fyrri meira enn 50 árum síðani. Henda útgávan var eitt bragd og søgan er um menn, sum ikki

góvu upp hóast allar møguligar trupulleikar. Vit hava fyrr umrøtt, og hetta er eisini við í bókini, sjálva prentingina, sum sjálvt í dag hevði verið send av landinum. Í dag gongur alt mestsum av sær sjálvum við tøkni sum er, men tá lögdu prentararnir við hond eitt fyri eitt eina millión ork í pressuna!

Eitt annað serligt avrik hjá Leirkerinum er søgan hjá Edvard í Svínøi "Minniligar hendingar", sum er eitt áhugavert íkast til okkara fiskimannasøgu umframt lýsingina av andaliga virkinum hjá Edvard.

Nú til jóla hevur Leirkerið givið út myndabíbliu ætlað børnum. Hetta er ein stásilig bók, sum er nærum 400 síður. Her eru um 180 fittar søgur úr Bíbliuni við tekningum til. Tað eru eins nógvar heilsíðulittekingar, sum tað eru søgur. Um hetta er list duga vit ikki at meta um, men vakrar eru tær. Rúna Berghamar hevur týtt bókina, og hon er nóg "barnslig" til ein málbúna, sum smærri børn kunnu skilja.

Avgjørt ein fitt bók og ein fitt jólagáva.

Øll hava hoyrt søguna um David og Goliat. Her síggja vit hvat ið hendi!

- Alkoholtrupulleikar
- Rúsevnistrupulleikar
- Serðviðger til tey, sum detta útiáftur
- Viðgerð fyri avvarandi

- Eftirviðgerð
 - Rúsevnapolitikkur á arbeidsplassum
 - Fyrilestrar og skeið
- AMBULANT VIÐGERÐ**

v/Carl August Arge

ÁLMANAKKIN 2006
...altíð trúfastur!

Skipalistin 2006 · Streymkurvar · Streymkort · Smoltstöðir og alistaðir
Yvirlit yvir annað · oljuútbjóðingarumfar og mangt, mangt annað

H.N. Jacobsens Bókahandil

Postboka 55 · 110 Tórshavn · tel. 31 10 36 · fax 31 78 79 · hnj-bokh@post.olvant.fo

FÆST UM ALT LANDIÐ

SKIPALISTIN 2006 hevur alt til tey, ið hava áhuga fyri skipum og sjógvi

- lógarkravdur feroyskur álmanakki
- streymtalvur og streymkort
- radiosamskipti og neyðhjálp
- sigliljós
- kort

og besta og mest álitandi Skipalistan við hópin av dagførdum og viðkomandi upplýsingum.

SKIPALISTIN er fremstur við dagførdum og álitandi tilfari.

einans
149,-

Ein hent jólagáva

SKIPALISTIN hevur lógarkravdan feroyskan álmanakka

REALKREDITTLÁN

Sverri Mohr Edvinsson, Lundaðarvík

Lættari bústaðarlán

Nýggja realkreditlánið frá Føroya Sparikassa kann lætta um mánaðargjaldið á bústaðarláninum.

Vit kunnu leingja afturgjaldstíðina á láninum heilt upp í 30 ár, soleiðis at tú hevur munandi meira pening eftir hvønn einasta mánað.

Kom inn til okkara ella ring 348000 og hoyr um tinar møguleikar.

Partabrøv

Søla av partabrøvum

Vegna Vinnumálaráðið verða niðanfyri nevndu partabrøv lýst til sølu:

Felag:	Nom. upphædd	Minsti prísur:	Tal av partabrøvum:
Sp/f Ognarfelagið 1980	kr. 70.000	3.071.086,00	70 stk. á 1000
P/F Tjaldur	kr. 140.000	3.128.408,00	350 stk. á 400

Minsti prísurin fyri partabrøvini er innara virðið á feløgunum. Partabrøvini kunnu verða seld samlað ella hvør sær.

Møguligir keyparar kunnu venda sær til Figgjardeildina í FØROYA BANKA tel 31 67 75 + lok. 2250 ella 2251 í seinasta lagi 14. desember kl. 14:00.

FØROYA BANKI
www.foroyabanki.fo

Jákup á fundi hjá Fiskamarknaðinum í vár.

Jákup Joensen, Leirvík

8. apríl 1944 - 6. novembur 2005

Hvíl í friði, kæri bróður,
besti vinur mín á jørð,
nú ið krabbin leikti óður,
gjørdest síðsta sigling hørð.

Hvíl í friði, góði bróður,
liðugt virki títt á jørð,
liðugt er við útiróður,
endað sigling gjøgnum fjørð.

Gávaður av gudi var tú
til tín síðsta andadrátt,
áræði og vit og hegni
til ta síðstu halgu nátt.

Sólin skein á Líðarmunni
hendan tunga vetrardag,
tá tú fór av Hebrons lunni
til tín síðsta hvíldarstað.

Hvíl í frið í Gamlagerði,
onki hevur longur skund,
einglar guds á veingjum beri
teg á ævinleikans fund.

Sofus

- Góðgæti
- Viðubléð
- Soft ice
- Milk shake
- Bakaravørur
- og mangt annað

Kioskin hjá Ingu

v/ Ingu Joensen
Sandavágur – tlf. 333839

so sigla runt skipið og síðani venda inn aftur móti havnini har. Tí næst skuldi skiparin fáa boð um at fylgja við teimum inn í havnina í Peterhead. Sum sagt so gjørt, og Páll fekk boðini.

Bjargingarbáturinn fór út “to assist the St Jacques” og alt gekk sum ætlað. Teir komu inn í øllum góðum, sjálvandi glaðir um at vera komnir inn í havn eftir drúgvu óveðursferð. Manningin landaði sjálf fiskin í kassar, og teir fingi £ 5 pr. mann fyri hetta, sum var ein lítill vikuløn um tað mundi. Fiskurin var síðani fluttur á fiskamarknaðin í Aberdeen, og fingi teir góðan túr, tí vegna óveðrið var havnin í Aberdeen framvegis stongd og fiskaloysi var. Páll kom við fiskinum til Aberdeen, og eg skrivaði so eina takkarkvøðu á ein serligan peningabrávbjálva, og vit koyrdu £ 25 í brævbjálvan, sum Páll so hevði við sær norður aftur til Peterhead at handa skrivaranum hjá Royal National Life-boat Institution sum tókk fyri teirra hjálp.

Peningagávan var væl móttikin, tí teir høvdu ikki loyvi at senda rökning fyri hjálpin. Sostatt var ein óvanlig stóða loyst báðum pørtum at gagni. RNLI fekk ein óveðursroyndartúr og harafturat eina peningagávu, og “St Jacques” fekk hjálpin teimum tørvaði.

Fleiri ár seinni fekk RNLI nyttu av hesi hending. Teir hava vanliga lýsingar í bløðunum fyri at fáa fólk ella stovnar at geva pening til hetta 180 ára gamla bretska bjargingarbátafelag. Lýsingin, sum var í flest øllum bretska bløðum, segði frá eini hending, tá ið Peterhead Life-boat fór út at hjálpa

føroysku sluppini “St Jacques”, sum hevði hjálp fyri neyðini, og “guided them safely into Peterhead Harbour. Yet another story from the annals of the RNLI... please make donation to the RNLI ?”....

Teir lýstu hesa hending sum eitt dømi um teirra virksema, og var hon ein grundgeving fyri at stuðla felagskapinum. Í 1975 hevði eg ta gleði at verða ein av 7 monnum, sum komu til Føroyar á fyrstu vitjanini hjá einum bretska bjargingarbát. Hetta var “Grace Paterson Ritchie”. Við var Commander Pickles, Deputy Chairman hjá RNLI, t.v.s. næstformaður í bjargingarfelagnum. Eg nevndi fyri honum, at hann “skyldaði” mær eina tókk fyri lýsingina, sum teir høvdu havt í øllum teim bretska bløðunum um bjargingartilfær teirra. Í hesum færinum vegna Peterhead Lifeboat og okkara “St Jacques”. Greiddi honum so frá, at skipið ikki var í havsneyð, men at hetta var eitt hugskot, sum eg fekk at heita á teir um hjálp, vegna tað, at havnin í Aberdeen hevði verið stongd í meira enn tvey samdøgur og einasta loysnin var at sleppa inn í Peterhead at landa fiskin.

Ja, mangar vóru hendringarnar ...

Eg sendi Páll Horn, skipara og teimum av manningini, sum minnst hesa hendingina, mínar vinarligastu heilsanir

Sildin

Sum kunnugt hvarv norðhavssildin í 1969. Vit høvdu havt um 50 skip, sum høvdu veitt sild við gørnum á Norðhavinum, og bleiv sildin saltað í tunnur. Hesa vinnu høvdu vit havt síðan seint í fjórutiárunum.

At sildin hvarv, kom okkara sildaskipum dátt við, og nú vóru góð ráð dýr. Hendan vinnan var blivin ein sera stórur partur av okkara vinnulívi, eisini á landi. Dømi um hetta er tunnurvirknið eins og saltsøla og alt tað arbeiði, sum stóðst av at skipa tunnur upp á land og at pakka sildina til útflutnings. Nógvar myndir eru frá teirri tíðini, tá ið t.d. kaiðkið á vestaru kai í Havn var útyvirbreitt av sildatunnum. Umframt sluppi, skonnartir og teir størri snuruváðsbátarnir, luttóku eisini nakrir av teim gomlu damp-trolarunum í hesi veiðu.

Ein stórur sorgarleikur hendi á heysti 1957, tá ið trolarin “Stella Argus” hvarv við mann og mús. Eingin hevði hoyrt nakað neyðarkall. - Skiparin var úr Kvívík og við vóru eisini trýggir brøður hansara. Stórt leitingararbeiðið byrjaði beinanvegin. Trolarin “Sjúrðarberg”, sum var heima beint tá, var leiðari av leitiningini, men tíverri var einki funnið av týðningi. Hetta hevur eisini verið ein partur av okkara sjóvinnu, sum tíverri ongantíð er sloppin undan tilíki stórum missum.

Vegna tað, at sildin hvarv vendu reiðarar og skiparar sær til Landsstýrið fyri at fregnast um møguleikar vóru at hjálpa sildaveiðuskipunum, sum nú vóru komin í rættuliga trongstøðu av sildaloysinum á Norðhavinum.

Umboðsstovan fekk tel-exboð úr Tinganesi um at kanna møguleikarnar tann veturin at keypa í Orknoyggjum og Hetlandi. Eg fekk uppgávuna, og eg visti at í Orknoyggjum og Hetlandi var eingin sild at fáa um veturin. Hevði eisini ferðast víða um í Skotlandi, serliga á vesturstrondini og á Hebridunum. Tí visti eg, at har var stór sildaveiða um veturin. Setti meg so í samband við havnamyndugleikarnar og sildasølu-menninar í Mallaig, Ullapool og Stornoway fyri at kanna, um møguleikar vóru hjá okkara skipum at koma niður hagar at keypa feska sild at salta í tunnur, sum so skuldu fæst heim til Føroyar.

Jú, allir vóru sera fyrirkomandi og váttaðu, at hetta skuldi borið væl til.

Bretska drottningammaman, sum gjørdist 100 ár, á vitjan í Aberdeen í 1952, har hon opnar ta nýggju St Clements Bridge í havnini í Aberdeen.

Bjargingarbáturinn sum kom á vitjan í 1954.

Manningin á bjargingarbátinum. Sofust stendur nr.2 f.v. Føroysku tryggjurnar fekk manningin frá Norðoya Bjargingarfelag.

Føroyska flaggið í Aberdeen. Inngongdin til umboðsstovuna er mittasta hurðin.

Har tað ikki var keipláss skuldu skipini sleppa at liggja fyri akkeri í ella nærhendis havnunum. Minnst meg rætt, komu tey fyrstu skipini niður til Mallaig, og eisini til hinar havnirnar seinna partin av oktober 1969.

Har vesturi var altíð stórt rok av sildabátum frá eysturskotsku havnunum, einamest Peterhead, Fraserburgh og Moray Firth havnunum. Vanligt var at frá Mallaig

vóru uml. 1100 tons av sild flutt við stórum lastbilum. Sildin varð ísað í kassar og hvønn land-ingardag koyrd til eysturskotsku sildavirkini. Hetta var vandafull koyring á vetrardegi á teim smølu vegnum, sum tá vóru. Tað hendi tíverri viðhvørt, at lastbilar gliðu av vegnum, og sildin lá og spjaddist á vegnum og við vegjaðaran.

Vestanfyri vóru bert einir 10-12 bátar skrásettir.

Restin vóru eysturskotskir bátar, einir 60-70 í tali, mest garna- og trolbátar. Nakrir vóru skrásettir í Stornoway og á Scalpay, ein lítill oygg við ca 8-9 sildabátum. Nevnast kann, at um tað mundi veiddu hesir bátar bert sild og fluttu frá pláss til pláss runt alt Bretland so sum sildasesongirnar vóru og fóru eisini til Hetlands, Lowestoft s.e. Ongland, Kanalina og Isle of Man. Vanligt var eitt “glopp” á

Framhald á næstu síðu

miðsumri, tá ið teir kundu taka bátarnar upp á beding at gera tað umvælingararbeiði, sum neyðugt var.

Millum teir fyrstu føroysku skipararnar, sum komu til Mallaig, minnst eg Frederik Olsen og Karl Gaardlykke. Skipini, sum komu niður, vóru alla staðni frá í Føroyum og hóast smærri trupulleikar fyrstu tíðina, kom gongd á hesa "klondyking", sum teir her nevndu henda háttin at keypa sild. Nógvar arbeiði stóðst av hesum sildakeypum og nógvar vóru telefonsamrøðurnar, bæði seint og tíðliga. Nógur spenningur var á skiparunum, um teir skuldu keypa ella ikki, tí prísirnir vóru svingandi og støddin av sildini var ymisk.

Eg gjørdi teimum listar ella yvirlit yvir vektir. Har brúktu teir "cran", sum var 177,8 kg ella 4 trolkurvar. Prísirnir vóru eisini pr. cran, so eg mátti gera bæði yvirlit yvir vektir pr. cran til kg, eins og prísir pr. cran í enskum pundum til kr. pr kg. Ein annar spurningur var, hvussu gjaldast skuldi fyri sildakeypini. Minnst at bankarnir heima lótu skipunum rembursir upp á 5.000 pund sterling pr. tús. Í byrjanini kom tíverri fleiri ferðir fyri, at nøkur pund restaðu í, og tá hetta ofta hendi um vikuskifti, noyddust skipini at bíða til mánamorgun, so tey kundu fáa fleiri £ send niður. Seinni gingu bankarnir í Føroyum við til at lata skipini hava eina 10% toluransu, hugsu eg tað var, so skipini sluppu undan at liggja í vikuskiftinum og bíða vegna tað, at tey høvdu keypt fyri eitt sindur meira enn tey 5000 pundini.

Skotska sildaveiðan fór fram á sama hátt sum hjá okkara skipum undan seinna heimsbardaga. Fríggjadag góvust teir, tá teir høvdu landað. Teir fóru heim um vikuskiftið og komu aftur mánamorgun. Hendinga ferð fingi vit onkran bát í t.d. Scalpay at landa leygarmorgun eisini, um tað viðraði. Annars fekk sildin frið um vikuskiftið, og sum teir søgdu: tíð at savna seg aftur í stimar.

Ein havn var afturat, har okkara skip ikki høvdu keypt sild, og tað var Uig á Isle of Skye.

Tvey skip frá Harenga í Gøtu vóru komin niður til Stornoway eftir sild, sum tey fluttu feska heim til virkið í Gøtu. Sildin varð ísað í kassar. Annað av skipunum var "Sporið" úr Gøtu, og hitt var "Árna-

"Hoyvík" í Aberdeen við roktúri av flatfiski undan Íslandi.

Føroyingar á útferð í Aberdeen saman við Hans J Ellingsgaard, trúboðara. Kennir nakar menninar?

Brynjolvur, sonur Hans Jacob Ellingsgaard, umborð á Polarstjørnuni.

Signhild hjá Hans J. umborð á Polarstjørnini.

nes", sandbáturin hjá Páll Klein, sum Harenga hevði leigað til endamálið. Páll ringdi til mín ein fríggjadag seint á degi at spyrja, um eg visti, hvar teir kundu fáa sild. Eingin bátur kom til Stornoway at landa leygarmorgun og "Sporið" hevði bert fingið hálva last, og tí mátti berast skjótt at, um hann skuldi fáa tús. Eg lovaði at seta meg í samband við Captain Stewart, sum var maðurin í Uig, sum hevði við sildasøluna at gera. Eg

ringdi til hansara og segði hvør eg var, og hvat eg vildi. Fingu okkara bátar ikki sild í morgin, so varð liðugt við at keypa sild har vesturi. Captain Stewart lovaði, at hann skuldi útvega sild morgunin eftir. Hann skuldi fáa Scalpay bátarnar at fara út, hóast veðrið var vánaligt. Eg takkaði fyri og lovaði, at "Sporið" og "Árnanes" skuldu verða í Uig tíðliga morgunin eftir, hetta var leygarmorgun. Ringdi so aftur til agentin

í Stornoway sama kvøldi og bað hann fáa skipararnar til telefonina. Minnist, at hann royndi at umbera seg við, at hann skuldi beint tá fara oman á fiskamarknaðin at selja ísfisk, tí bátarnir har landaðu um kvøldið. Eg segði so, at hetta hevði skund, og at eg mátti sleppa at tosa við okkara skiparar. Eg fekk so fatur á Páll og greiddi honum frá tí, sum Captain Stewart hevði lovað.

Avgjørt var, at teir báðir

skuldu sigla úr Stornoway um miðnattartíð og skuldu so statt verða í Uig uml. kl 05.00 leygarmorgunin. Teir fingi báðir fulla last av góðari sild og sluppu at sigla heim, áðrenn tann fyrra sildin hjá "Sporinum" bleiv ov gomul. Hóast teir í hinum skotsku havnunum ongantíð vildu siga nakað gott um Uig, bleiv hendan havnin ein av okkara mest vitjaðu tey fylgjandi árin, og bátar, sum komu at vera regluligir "gestir" har, vóru "Ranafossur", skipari Martin Olsen, "Leikur", skipari Hákon Jensen og "Bakur", skiparar Egil Simonsen og Meinhard Hentze.

Hesi skipini fluttu fyri tað mestu sildina á danska marknaðin. Beiggi Capt. Stewart átti eina Lounge (kaffistovu) har á keiuni, sum eisini var ferjulega hjá bilferjuni millum Uig og Tarbert á Harris, og hann nevndi hana "Bakur". Ein ung genta frá Stornoway starvaðist á matstovuni har og hon giftist við Meinhard, sum var ættaður úr Skúvoy.

Sildakeypini hildu áfram

heilt fram til 1975, og nøgdirnar, sum føroysku skipini keyptu, vóru uml. 6-7.000 tons pr. ár.

Ein av teimum, sum keypti størstu nøgdirnar av sild í Stornoway hesi árin, var Hans Pauli Johannesen, sáli.

Sildarskipini noyddust at sigla á vetrardegi, og ikki var veðrið altíð so tespiligt. Onkur skip komu illa fyri vegna tunga last og dekkslast av sildatunnum. Kortini mistu vit - minnst meg rætt - bert eitt skip, og tað var gamla "Polarstjørnan", sum var á veg heim við umleið 650 tunnum. Manningin varð øll bjargað.

Tað eru sjálvandi nógvir av okkara fiskimonnum, sum í dag minnst aftur á áhugaverdar dagar við sildaskipunum í vesturskotsku havnunum, og eg veit, at nógvir hava vitjað aftur hagar við familjum, nú betri ferðamannasamband hevur verið við Skotland. Sjálvur havi eg enn samband við teir, sum eftir eru av agentunum hjá okkara skipum. Kann serliga nevnda Mr. James Hepburn í Mallaig og Mr. George Prince, jun. í Stornoway. Teir í Ullapool og Uig er tíverri farnir foldum frá.

Tykkum mongu heima sum minnst aftur á om-anfyri nevndu sildakeyp sendi eg mínar vinarligastu heilsanir.

Vit hava meira tilfar frá Sofus, og hetta fer at koma sum stakgreinir í komandi bløðum. Men vit vilja takka honum fyri hansara virðismikla íkast til teir partarnar av okkara søgu, sum hann hevur greitt okkum frá.

Tórhallur Andreassen er komin niður at landa við "Búgvannum".

KÍ í Aberdeen

Í seinasta blað hövdu vit í frásøgnini hjá Sofus Poulsen hesa myndina av fót-bóltsliði hjá KÍ, sum vitjaði í Aberdeen í 1954. Sum vit hava fingið upp-lýst menninir hesir:

Fremst frá vinstru: Mourits Martin Jacobsen (Mór-us hjá Oyra Kristoffer sáli), Zacharias Barber Lydersen, (Sakaris á Reyð-húsi sáli) Erik Peter Vágs-garð (Petur hjá Hannu í Haraldsundi sáli), Julius Biskupstø (Julius á Bisk-upstø).

Næst frá vinstru: Fri-mann Isfelt Baldvinsson (Frimann hjá Baldvini, sáli) John Reid Bjartalíð (John Reid hjá Ginnu, sáli), Helgo Finn Larsen (Helgo, sáli).

Triðja rað frá vinstru: Karl Monrad Joensen (Karl Monrad í Norði-stovu), Hans Andrias Seve-rius Jacobsen, (Hansi hjá Sigvaldi, sáli), Karl Andor Isaksen (Karl hjá Miu hjá Linu).

Aftast frá vinstru: Eilev Joensen, (Elif í Vági), og Bergur Eliassen (Bergur í

Vági, ella Bergur í Úti-stovu).

Fróðarmaðurin Jógvan Gerðalíð sigur, at tað eru í hvussu er fyra málmenn í KÍ komnir úr Gerðum. Karl, Jákup (pápi Jógvan) Jógvan Martin og Pól. Hesir seinni, báðir brøður. Allir itu teir Joensen. Seinni varð ein annar kall-aður "hurðin", Karl Isak-sen. Hann hevði eisini eitt sløð av gerðablóði í sær. Omma hansara var úr Gerðum, Mia hjá Linu kall-að.

dagsins MYND

Hóast sjómansheimið er selt, verða sjómenn ikki snýttir fyri jólagávur. Einasta broyting er, at í ár hava gáv-urnar verið latnar inn á skrivstovuna hjá Føroya Fiskimannafelag.

Sjómanstrúboðarin Thorleif Johan-nesen hevur tikið sær av tí praktiska við jólagávuðum at fáa tær út til

skipini. Her er hann avmyndaður inni á FF við einum hópi av jólapakkum. Tær munnu vera einar 1600 í tali.

Vit vilja fegin hjartaliga takka øllum teimum mongu, sum kring landið hava nýtt tíð, kreftir og pengar fyri at gleða okkara siglandi fólk til jóla. Hetta verður virðismett av teimum.

Upp- og afturlatingartíðir:

Mán - frí: kl. 8 - 12 & kl. 13 - 17

Leyg: kl. 9 - 12

Brenniovnar • Skorsteinar • Plátur undir brenniovn

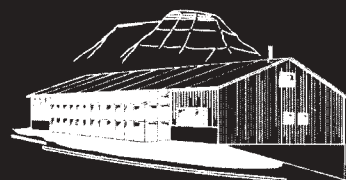
Ynskir tú ein heitan vetur?

Forhandlari av RAIS

Hitaverk • Ventilatió • Sanitet • Plátuverkstaður

PF BLIKSMIÐJAN

Tel +298 455579 • Fax +298 457163 • 700 Klaksvík
T-postur: blikksm@post.olivant.fo

Haldaragjaldið kr. 250 fyri 2006

Rokningarnar fyri FF-blaðið fyri komandi ár eru komnar út. Haldaragjaldið hevur verið tað sama í mong ár. Fram til í ár var tað kr. 50 pr. ársfjórðing. Í 2000 varð tað kravt inn í einum kr. 200.

Nú hava vit dagført haldaragjaldið samsvarandi dýrtíð og lønargongd, og vónandi fara okkara haldarar at skilja hetta.

Fyri umrøddu upphædd fáa teir 25 bløð av tilfari, sum ikki eru í hinum bløðunum. Tað skal sigast at tað er hugaligt at arbeiða við FF-blaðnum. Tað er ikki dagur, at ikki onkur tekur til hvussu gott tað er, og fleiri meta tað at vera besta blað í landinum. Tey eru fleiri sum ikki halda onnur bløð.

Samstundis fer leysasøluprísurin upp í kr. 15, og er hetta eisini ein tilsvarendi dagføring. Men hetta merkir eisini, at tað er munandi biligari at halda blaðið enn at keypa tað. Sum haldari er eisini trygd fyri at fáa blaðið.

Landsfundurin verður 29. desember

Landsfundurin hjá Føroya Fiskimannafelag verður í Norðurlandahúsinum tann 29. desember. Byrjað verður kl. 10, og hildið verður á út á seinnapartin.

Skráin verður tann vanliga fyri landsfundin, fyrst og fremst ársfrágreiðing og roknskapur. Vit plaga at hava ein gest at greiða frá onkrum evni av áhuga hjá fiskimonnum. Í ár verður tað Petur Steingrund, fiskifrøðingur á Fiskirannsóknarstovuni. Fiskifrøði er eitt evni, sum hevur størstan áhuga hjá fiskimonnum, so vit vóna at menn fara at mæta upp í stórum tali.

Teir sum hava útreiðslur av luttøkuni fáa tær endurgoldnar.

Charles Remø undir krígunum:

Sigldu við bensini úr Havnini til Klakvíkar

Ein av teimum, sum Óli Jacobsen hitti á landsfundi hjá Norges Fiskarlag, var tann yvir 80 ára gamli Charles Remø, sum er heiðurslimur í felagnum. Hann var ein av mongu norðmonnunum, sum rýmdu undan týskarum undir krígunum, og sum fyrst kom til Føroya. Hann hevur skrivað um hetta, og vit hava fingið hansara frásøgn, sum er eitt íkast til ta søgu, sum vit hava havt her í blaðnum um hesar norðmenn. Charles skrivar:

Etter at Noreg vart okkupert av tyske tropper 9. april, 1940 vart det tyske ordningar og dekret som Noreg vart styrt etter. Det vart slik at vi følte at det var vanskeleg å leve i vårt eige fedreland under tvang av tysk styring.

Om sommaren 1941 vart det snakka oss kame-rater imellom at dette kunne vi ikkje finne oss i. Rett nok såg det ikkje så lyst ut. Heile Europa var okkupert av Tyskland og Italia. Det var berre Storbritannia som var fritt.

Etter at min svoger Ingolf Remø var ferdig med kapteinskole og eg fiskarfagskolen var vi komne til sommaren i 1941. Vi byrja og snakke om å forlate landet ved å røme til Storbritannia, men det var ikkje så enkelt.

Med einaste landet som var fritt, Storbritannia, var ikkje valet så stort, og så hadde den tyske okkupa-sjons makta eller rettare sagt Gestapo innført dødsstraff for den, som vart teken ved å røme landet. Den skjerpa tone og framferd overfor det norske folk kunne vi ikkje akseptere, og derfor var vi nokre ungdommar og planlegge ei flukt.

"Kvalsund".

Den elste bror min reiste den 6. mai 1940 som fyrste båt frå Herøy med offiserer, som skulle fortsette Noregs kamp utenfor landet grenser.

Situasjonen var langt frå lys, dei allierte var på vikande front, men dersom vi ga opp nå var ikkje framtida lys å sjå fram i. Derfor snakka vi som kjente kvar andre, at vi måtte halde kontakta og dersom vi fikk kjennskap til nokon båt til å reise med skulle vi varsle kvar andre. Nå var det vel også slik å reise på den lyse årstid var det uhel-

Charles Remø.

dig. Derfor vart det snakka mykje om at den beste tid til å stikke av var på hausten. Det var kortare dag og vi fikk god hjelp å holde oss skjult av natte mørke.

Farið varð avstað í myrkri

Ut i september vart det i grunnen slik at "Kvalsund", som var ein forholdsvis ny fiskebåt på 65 fot, peika seg ut som ein båt, som det var mogeleg vi kunne få tak i å flykte

Om ettermiddagen den 6. oktober fikk beskjed om at skulle vi "flykte" måtte det skje ikveld eller i natt for i morgon skulle båten gå etter sildelasten. Vi bestemte at vi skulle reise ikveld, og sa farvel med alle heime. Far fulgte Ingolf og meg sjøen. Vi skulle ro dit Kvalsund låg i fast fortøyning. Veret var med fint og vindstille med måneskin. Det var ca. 3 km ro dit Kvalsund låg, når vi kom dit viste det seg det var samla 17 mann som hadde tenkt seg å stikke av. Det var god hjelp å få til å sette på delene til motoren som var skrua av. Så rodde far og ei par andre færingar (fýramannafør) Kvalsund ut frå land eit godt stykke frå land. Så starta vi opp motoren, og den gikk heldigvis. Vi tok far på slep og sette kurs på Nordre Vaulen, som er ein kanal som er gravet mellom Remøy og Leinøya. Så vinka vi farvel til far og slepte han der.

Flukta til den frie verden var begynt.

Kós móti Føroyum
Frå nordre vaulen sette vi kurs mot Runde og Goksøyrvika. På Runde var der stasjonert tysk vaktpost, som skulle rapportere all trafikk som sigldu på sjøen. Vi gikk forbi den tyske vaktposten, som var på land, med full signal føring, men akter lanternen var sløkt. Samtidig vart registrering merket som var M-64-HØ overmalt 6 talet og bokstaven H slik at båten som eventuelt dei såg hadde register

Málningur av "Silva".

merke M-4-Ø. Dette var for å villeie tyskane der som de skulle sette i verk søk etter oss. Vi styrte NW og gikk ca. 60 sømil av før vi forandra kurs til Færøyaner. Grunnen til at vi gikk så langt til havs var, at dersom tyske fly skulle vere på leiting etter oss var det mest sannsynleg at de ville leita mot Shetland.

Vi var heldige med været som var tåke dis og delvis tåkedotter, så det var dårlig sikt og spesielt for fly.

Koma til Føroyar
Seilassen frå Noreg til Færøyaner gikk fint med godt sjøver å seile i helt til vi såg konturane av dei Færøyske fjella om morgonen når det grydde av dag 9. oktober. Det var stor glede blant alle om bord, at vi hadde kome vel-

berga over havet. Der kom eit engelsk krigsskip og spurte kvar vi kom frå og vårt svar var frå Noreg. Vi vart beordra og gå til Torshavn. Vi kom inn dit ca. kl. 12.00 og vart hen-viste til å ankre opp på bukta vest for Tinganes. Der kom den norske konsulen Ihlen om bord samen med færøyske myndigheter og engelske militære, og vi vart registrerte med namn og alder, 17 mann i alt.

Ingolf Remø, som var skipper, Charles Remø, Alfred Kvalsund, Jacob Madsen Kvalsund, Joakim Kvalsund, Petter Hanson Runde, Albert Teige, Einar Teige, Åsebø få Volda, Almestad frå Ålesund, Perry Korsnes Ålesund. Den 17. person har eg ikkje namnet på.

Med så mange personer om bord var der forlite

køiplass, slik at 7 av oss vart plasserte på Hotel Føroyar. Det var ein danske som var direktør, vi vart godt imot tekne kvar vi kom og spesielt av det færøyske folk. Det var uvist kva tid vi fikk reise vidare til England, men det var snakk om ei troppeptransport skip var venta om ca. 8 dager, og der var det mogeleg at halvparten kunne få bli med.

Når vi kom til Færøyaner spredde nå ryktet seg fort til andre nordmenn som var.

Brødrene Ervik som kom og ville høyre nyheter heime frå. Bror deira Rasmus Ervik, som var gift med Josefine, bodde på Remøya, som eg og Ingolf var frå. Så var det Hans Fedje i frå Fosnavåg, og ein 45 fots båt frå Godøy som dreiv fiske der, og alle ville høyre nytt heime frå Noreg, og vi fortalde det som viste.

Við bensin til Klaksvíkar

Når vi kom til Færøyaner hadde tyske fly vore på bombetokt der, der var mørklagt om natta, så det herska ein viss krigstilstand der også. I Torshavn hadde dei stort lager av bensin på fat, som dei var redde tyske bombe skulle treffe, dersom bombinga helt fram. Derfor fikk vi spørsmål om vi kunne frakte bensinfat til Klaksvik. Vi skulle gå om natta og ha los eller kjentmann med oss, for der var ingen fyr tent. Vi sa ja og lasta om bord så mange bensin fat vi kunne. Vi var 7

Johannes var í maskinrúminum og mundi fingið bumbuna um vangan, tá hon kom inn í maskinrúmið uttan at bresta!

mann som var med på turen og vi kom til Klaksvík omtrent ved midnatts tid og var ferdige med lossinga utpå morgonen. Men vi fikk ikkje gå tilbake til Torshavn før om kvelden det vart mørkt. Vi kom oss tilbake til Torshavn uten at vi såg noko til tyske fly. Men om natta vi var komne tilbake til Torshavn, vart den norske båten Silva bomba í Klaksvík og den sokk og låg på botnen at med ei kai.

Skuldu flota "Silva" Konsul Ihlen kom til oss á snakka om vi ville gå til Klaksvík og prøve og heve Silva. Vi sa ja til á gå til Klaksvík og vi fikk utstyr om bord til arbeidet, blant anna ei stor handpumpe til á lense Silva som låg med dekk í vatn. Når det vart mørkt om kvelden fikk vi los om bord og vi sette kurs mot Klaksvík og kom dit ut på kvelden. Vi som var vant til á arbeide på sjøen, såg med det samme, at det ikkje var mogeleg á berge Silva med det utstyr, vi hadde med. Men konsul Ihlen helt på sitt at dette skulle vi klare, men etter en to tre forsøk på á rette fartøyet opp var misslukka, innsåg også hann at vi ikkje hadde nok utstyr til á hjelpe os med. Vi var samde om at vi skulle ligge i Klaksvík til om kvellen og då skulle vi gå tilbake til Torshavn.

Det passa godt for meg og Ingolf då fekk vi høve til besøke Josefine Ervik, og ho var sjølvsagt glad for á få besøk, og høyre nytt heimefrá.

Om morgonen gikk vi ut av hamna i Klaksvík og gikk langs med landet på nord sida vestover og ankra opp. Men straks etter såg vi folk på veg til fjæra og sette båt på sjøen, og kom langs skips-sida og var sinte og snakka med losen og sa at vi måtte flytte. For kom det tyske fly mente dei at vi ville vere eit bombemål og var redde for folk og hus på land. Losen meinte at det var ingen fare for det. Vi forsto ná ikkje ordbruken mellom losen og folka frá land, men den hardna til, og til slutt snakka losen med oss og vi vart samde om, á flytte lenger uti fjorden der det ikkje var bebyggelse.

Då leid mot kveld og det var mørkt gikk vi til Torshavn då vi var ferdig med vårt oppdrag.

Víðari til Bretlands Mens vi gjorde turane til Klaksvík var halvpert av de 17 på hotellet i Torshavn. Hele tiden vi var

der låg Kvalsund til ankers ved Tinganes.

Middag vart kokt om bord, mens brød og mat spiste vi på Hotellet, vi som budde der.

Ellers arangerte hotell-direktøren tur for oss alle til Kyrkjebø som var ein opplevelse. Vi hadde godt vær dei dagane vi var på Færøyane, og vi fikk sjá rundt om.

Så kom ordren vi hadde venta på, det skulle kome eit lite troppe transport skip som tok med seg 8 mann ná, den andre halvparten måtte vente til eit seinare skipsanløp. Hans Fedje som hadde reist frá Noreg med sin fiskebåt Vesteren 7. mai 1940 sagde, at han ville reise med oss til London og melde sig til tjeneste, så han blei med. Det samme vart eg og Ingolf Remø, Rolf Ytrebø, Petter Hansson Runde, Albert Teige, Henry Pareliussen og Trygve Kvalsund. En etappe på reisen til England hadde vore vellukka, ná gikk den vidare til London. Vi tok farvel med dei som ikkje fikk reise denne gangen, og det var sjølvsagt leit á bryte opp eit samensveist lag som vi hadde vært, vi hadde vært eit godt samensveiset lag, som berre hadde ein tanke hode og det var á fri Noreg frá dei tyske okkupantene.

Var við til innrásina í Normandínum

Charles var bert 17 ár, tá hann við undantakslovi fyrri aldur kom inn á Aukra fiskerfagskole í 1940. Pápi hansara var reiðari og skipari á íshavsskútuni "Polara". So tað var rímligt at hann satsaði uppá eitt lív á sjónum.

Tað vóru ymiskar orsök-ir til, at norðmenn rýmdu úr Noregi undir krígunum. Men hjá Charles er eingin ivi um, at orsøkin var mótstøða móti týska her-setingarvaldinum, og hetta kom hann eisini at sýna í verki. Kvalsund manglaði ein navigatør, og tí fór hann við hesum skipi. Hann var tá 18 ár.

Eftir at vera komin til London fekk Charles í boði at fáa eina útbúgving sum fjarritari, og var hann við í fyrsta holdinum sum kom inn á ein norskan radioskúla í London. Eftur hetta fór hann sigla og var við í "slaget om Nord Atlanteren". Hetta var siglingin við konvoyum millum Amerika og Europa, sum var sera vandamikil vegna ta støðugu hóttan-ina um týsk kavbátálop. Tað verður roknað sum eitt undur, at hann bar boð í bý, tí ofta stóð á Hann var eisini við í D-

degnum 4. juni 1944, sum var ein byrjan til endan hjá Hitler.

Eftir kríggið sigldi Charles sum fjarritari undir meira friðarligum umstøðum. Hann hevur arveitt bæði í Antarktis og á Svaldbard. Síðan sigldi hann sum skipari í 29 ár.

Allir teir 17, sum rýmdu við Kvalsund, yvirlivdu kríggið, men nú eru bert trýggir eftir. Charles er framvegis sera raskur eftir aldrinum, og vit senda honum og hansara okkara bestu heilsanir.

Tað seinasta nýggja er, at Charles hevur fingið medalju frá norska konginum. Um hetta skriva norsk bløð m.a.

Charles Remø fekk Kongens gull 82 ár gamle Charles Remø frá Herøy i Møre og Romsdal vart søndag til-delt Kongens fortjeneste-medalje i gull. Charles har hatt ei lang rekke til-litsverv i fiskarane sine organisasjonar. Vi gratulerer!

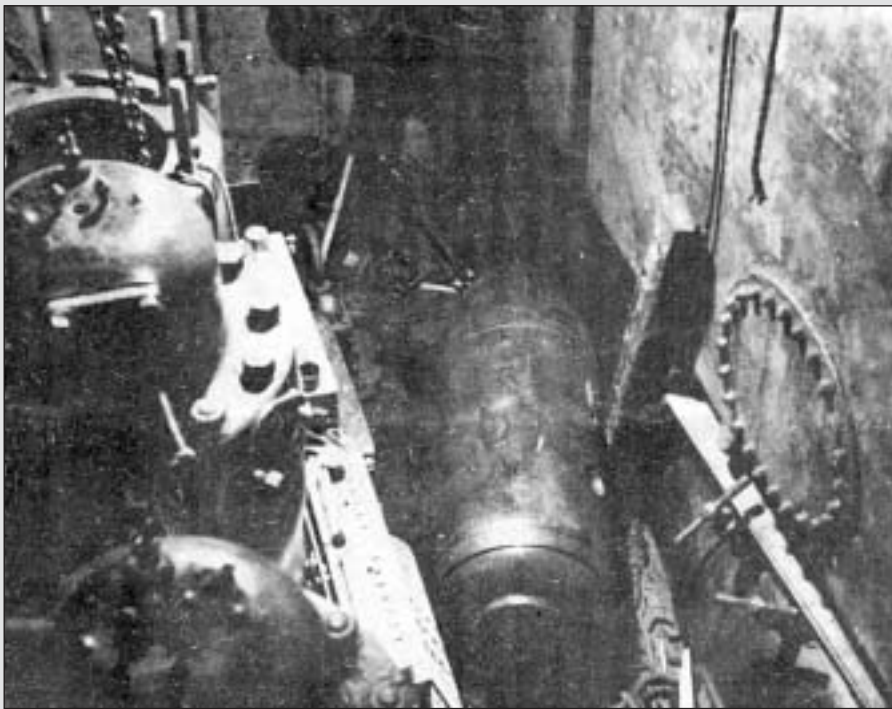
Charles Remø kom med i Herøy kommunestyre i 1971, og var ordførar i to periodar, frá 1979 til 1987. Frá 1976 til 1983, og frá 1991 til 1999 var han med i Møre og Romsdal fylkesting. Han var også 1. varamann for Høgre til Stortinget frá 1983 til 1987, og møtte ofte på tinget i denne perioden.

Sitt sterkaste engasjement har Charles Remø likevel utøvnd i ulike fiskeriorganisasjonar. Han var medlem og leiar i kontrollnemnda i Norges Fiskerlag frá 1972 til 1982, og medlem av salsstyret og styreleiar i Feitsild-fiskernes Salgslag 1978-88. Leiar i samarbeids-utvalet mellom Feitsild-fiskernes Salgslag og Makrellaget 1978-88. Representantskapsmedlem i Norges Sildesalslag 1964-74. Medlem av i Fiskeristyret i Møre og Romsdal fra 1980 til 1991, av dette 8 ár som leiar.

Frá krigens dagar har han Deltakermedaljen, Krigsmedaljen og Medalje frá invasjonen i Normandie. Som ein av nokre få som lever i dag av dei som var med under invasjonen i 1944, representerte Charles Remø Noreg i Normandie ved 60-årsmarkeringa våren 2004.

Charles Remø har framleis som 82-åring eit sterkt samfunnsengasjement. Han er leiar i Herøy Eldreråd og leiar i Ytre Herøy pensjonistforeining. (Kilde: NRK Møre og Romsdal).

Úr Dimmalætting

BUMBAN Í NORSKA BÁTINUM "SILVA". Millum lesarabrøvini í seinastu Dimmalætting var ein sera áhugaverd frágreiðing um bumbuálopið í Klaksvík í 1941, skrivað av Petur Heimá, sum var við norska skipinum "Silva" og sá, tá ið bumban var tveitt. – Myndina hevur Robert Brockie jr. úr Havn tikið, tá álopið var gjørt, og sýnir hon bumbuna í maskinrúminum á "Silvu", aftaná at hon var komin inn gjøgnum skipssíðuna, hevði brotið ljósmotorin, var farin upp um høvuðsmotorin, har toppstykkið var tikið av, og hevði lagt seg á dúrkið. Bumban, sum hevði tíðarur, var ikki brostin, av tí at urverkið var irrað.

Myndirnar t.h. Ovast sæst bumban, har sum hon endaði í maskinrúminum. Mittast er skipið sokkið og niðast sæst holið, sum bumban fór inn ígjøgnum.

BUMBINGIN AV KLAKS-VÍK. Í sambandi við um-røðu av bumbuálopinum á Klaksvík undir seinna heimsbardaga, høvdu vit í seinasta blaði mynd av eini bumbu í maskinrúminum á norska bátinum "Silva". Hesar báðar mynd-irnar hava vit fingið af-trat. Tær eru tiknar av H. Hansen, táverandi sýslu-manni í Klaksvík, við myndatóli hjá Poul Als, fyristøðumanni. Ovara myndin er frá fyrsta bumbuálopinum á Klaksvík um 9.-10. oktober 1941. Eitt týskt flogfar tveitti tvær bumbur, sum komu í fundamentið á kaiini, sum fór so illa, at sund gjørdist í hana. "Fugloy", sum lá við bryggju, sakk, men hon varð seinni hevað við tunnum og síðan tikin upp á beding og umvæld. – Hin myndin er tikin, tá ið "Silva" er komin upp á sleipstøð og vísir holið, bumban gjørdi í bakborð, tá ið hon fór gjøgnum síðuna og inn í maskin-rúmið uttan at bresta. Maðurin á myndini er gamli bedingsmeistarin, Peter Joensen, sáli.

Framúr bók um losjurørsluna

Tann 24. november varð bókin "Losjan Støt Viljen 100 ár" lögð fram á einum tíðindafundi, har bert FF-blaðið møtti, í hvussu er til tíðina.

Tað má sigast at vera spell, at so lítil áhugi var sýndur einum slíkum avriki, sum hendan bókin er. Hon lýsir søguna hjá fráhaldsrørsluni í Føroyum alla seinastu øld. Og vit fáa enn eina vátan um teir megnarmenn og -kvinnur, sum virkaðu í Føroyum hesa tíðina, eisini á øðrum økjum.

Fyrsta fráhaldsfelagið í danska ríkinum var Havnar Avhaldsfelag, har ein av oddamonnunum var merkismaðurin og hugsjónarmaðurin Djóni í Geil. Og tað er júst oldurabbasonur hansara, Erling Isholm, sum hevur skrivað losjusøguna, har oldurabbi hansara í Arge ættini, Óli Arge, pápi Bil Óla, var í fremstu røð innan losjurørsluna.

Tað var ikki uttan grund, at fráhaldsfeløg vóru stovnað. Aftan á frihandilin í 1856 var frí søla av brennivíni, og hetta var snøgt sagt ein vanlukka fyri samfelagið, har menn drukku seg frá heimi og jørð, og førði hetta nógvar vanlagnur við sær.

Tað var undir hesum umstøðum, at stig eisini vórðu tikin til at stovna losju í Havn. Tann fremsti oddamaðurin fyri hesum var Laurits Henriksen - ein dani, sum búsettist í Føroyum.

Ónøgd við Avhaldsfelagið førði til, at losjan varð stovnað í 1902. Her var fylgjandi árin skiftivís kapping og skiftivís samstarv millum hesar báðar fráhaldsrørslurnar.

Tað er sjálvsagt avmarkað, hvussu nóg kann takast við í einum slíkum ummæli. Vit skulu bert triva í onkran tátt.

Sjómansheim

Tað, sum neyvur hevur verið kent fyrr, er, at eitt tað fyrsta, sum losjan gjørdi, var at fara at virka millum sjómenn og at seta á stovn eitt sjómansheim ella rættari sagt eina sjómansstovu.

Tað vísti seg, at drekkarið millum fiskimenn var í hæddini, tá ið teir komu til Havnar, áðrenn sluppirnar fóru avstað, og so eisini tá teir komu aftur.

Nógvir av limunum í losjuni vóru fiskimenn. Greitt verður frá, at í 1904

kom ein skipari á fund og skeyt upp at innlima 6 av sínum skipsfeløgum í losjuni, áðrenn farið varð avstað hetta várið. Undirtøkan fyri hesum var sjálvsagt góð. Tá ið skipini komu heimaftur, vóru aftur fundir millum túrarnar, at melda enn fleiri av manningini sum limir.

Tað man vera hetta, sum hevur givið íblástur til at gera nakað fyri teir fiskimenn, ið framvegis drukku, tá teir vóru heima. Fyri at geva fiskimonnum móguleika fyri rúsfriðum umhvørvi, varð eitt "sjómansheim" latið upp við undirtøku frá Føroya Skipara- og Navigatørfelag, sum var einasta manningarfelag tá. Innivist fekst í tí gamla almúguskúlanum úti á Reyni, har navigatørfelagið eisini helt til tá.

28. februar 1903 lat "sjómansheimið" upp við teimum tænaðum, sum eitt sjómansheim framvegis hevur, sum matstova, lesistova og móguleika fyri at skriva brøv. Tó var ikki gisting. Sjómansheimið var nóg vitjað hetta várið, og tað vóru upp í 66 mans inni í senn. Eisini varð skipað fyri fyrilestrum, t.d. av R. C. Effersøe, Pola í Dali og Laurits Henriksen. Sjómansheimið fekk tó ikki langa tíð. Almúguskúlin varð tikin niður sama ár, og illa gekst at finna onnur høli. Men hetta er eitt vælgerandi dømi um tann samhuga fólk høvdu fyri fiskimonnum.

"Brændevinspartiet"

Ein áhugaverdur partur er eisini ein frágreiðing um, tá politikkur kom í brennivínsmálið við valinum í 1906. Tey flestu munnu hava hoyrt, at Sambandsflokkurin skýrði Sjálvstýrisflokkinn fyri "brændevinspartiet" í valstríðnum. Sögan aftanfyrir hetta er í stuttum, at fráhaldsrørslan vildu banna sølu av brennivíni, og hon savnaði inn undirskriftir at stuðla hesum ynski. Samstundis arbeiddi Jóannes Patursson við at útvega lögtinginum eitt fíggarligt grundarlag, fyri at geva tinginum størri móguleika at reka politikk, sum kostaði pening. Eitt uppskot hansara var tollur á brennivíni, sum var helvtin av hansara "fíggarlóg". Hesum vildu fráhaldsrørslan ikki vita av. At tingið skuldu hava inntøkur av hesum drykki,

Gamli almúguskúlin á Reyni var fyrsta sjómansheimið.

Høvundin Erling Isholm saman við mammu síni Jórún og ommu síni Petru.

Gamlir losjumenn vóru við til framløguna, f.v. Annfinn Rubek Nielsen og Hendrik Rubeksen.

sum hevði verið til so stóra vanlukku, hildu teir vera sera ómoralskt. Vegna síni politisku áhugamál var Jóannes ímóti at banna sølu av rúsdrekka, og hetta gav honum tru-

pulleikar við fráhaldsfólk, sum annars vóru í báðum flokkum.

Fólkaatkvøðan
Alt hetta endaði so við fólkaatkvøðuni í 1907 um

bann fyri fríari sølu av rúsdrekka. Hetta er ein sera áhugaverd og spennandi søga. Tí nú mátti valið vinnast hjá fráhaldsrørsluni. Og tá er tað, at vit fyrstu ferð hitta Petur

Jensen. Fráhaldsrørslan søkti sær hjálp úr Danmark til valstríðið, og teir sendu Petur Jensen higar, og kom hann á Havnina eftir ein illveðurstúr í 6 dagar, næstan deyður av sjóverki. Og nú var at fara um landið at agitera, og her mundi Petur Jensen beint fyri sær sjálvum á fyrstu ferðini, sum gekk vestur í Vágar. Síðan varð farið um alt landið. Úrslitið gjørdist eisini ein stórsigur fyri fráhaldsrørsluna. Í Havn atkvøddu t.d. 440 fyri banni, meðan 20 vóru ímóti, og soleiðis var myndin kring landið, har bannið varð viðtikið við 1167 atkvøðum móti 34. Tað vóru fyrst og fremst kvinnurnar, sum áttu heiðurin fyri hetta úrslit, meðan menninir helst hava sitið heima. Havi annars hoyrt um konu av Hellunum, sum annars ongantíð fór á val. Tað var eisini óhøgligt, tí gangast skuldi um fjallið til Fuglafjarðar. Men til hesa atkvøðugreiðsluna var hon fyrsti "maður" sum fór á val fyri at stuðla banninum.

Petur Jensen bleiv verandi í Føroyum og fekk stóran týðning á einum øðrum øki. Hann var meiaristur og kom at standa fyri mjólkaforsýningini í Havn, sum fekk sera stóran týðning í Føroyum. Millum hansara eftirkomarar í Føroyum eru Carl Johan Jensen og Mikkjal Helmsdal.

Forboðið hjálpti, men... Rúsdrekkaforboðið hjálpti nóg uppá støðuna. Beint undan fólkaatkvøðuni innfluttu vit uml. 150.000 pottar av brennivíni og 230.000 pottar av øli, sum var ein øgilig nøgd til eitt so lítið fólkatal. Hesar nøgdir fóru skjótt niður í helvt. Men brennivín kundi innflytast. Her eru so eisini broytingar gjørdar, og 100 ár seinni er ikki komið á mál, verri enn so.

Eftir hendan sigur hevur fráhaldsrørslan havt skiftandi vind. Beint eftir fólkaatkvøðuna fór at ganga afturá hjá rørsluni fyri aftur at ganga framá fram móti okkara tíðum. Seinastu árin tykist fráhaldsrørslan at hava verið sera veik. Á pressufundinum var eisini onkur sum helt, at vánaliga uppmøtingin hjá "etableraðu" pressuni segði nakað um

Jákup Lindenskov legði bókina fram.

almenna áhugan fyri røsluni og sakini hjá henni.

Men tað er framvegis brúk fyri fráhaldsrøsluni. Á umrødda fundi vóru tey, sum greiddu frá, at tey fóru uppi losjuni sum ung, tí drukkið var heima. Og losjan hjálpti teimum at standa ímóti at falla í somu grøv. Tey munnu vera nógv, sum hava verið og eru í hesi støðu.

Eitt fráhaldsfelag eigur ikki at verða gloymt, og tað er Mikladals sóknar Fráhaldsfelag. Hóast tað eru meira enn 100 ár síðani, at tann stóri leiðarin her Absalon á Trøllanes, doyði, so er Kalsoyggin framvegis upp á seg ein fráhaldsoyggi. So leingi kann ein slík røsla hava ávirkan so nógv ávirkan.

Eigur at koma í tingi og í skúlar
Bókin er eitt megnarverk,

og hon lýsir eina søgu, sum ikki so nógv er gjørt burtúr. Tað kann verða nevnt her, at rættlesarin av bókini Hanus Samuel-sen hevur sagt, at hann var eins hugtíkin av bókini seinnu ferð, hann las rættlestur, sum fyrru ferð.

Bókin hevur uppiborið stóra útbreiðslu heilt frá tingi til skúla. Skúlarir eiga at útvega sær minst eitt klassasett, so allir næmingar kunnu seta seg inn í, hvussu skaðiligt rúsdrekka kann vera, og ikki minni fyri at kunna seg um menn og kvinnur við hugburði, sum ofraðu seg fyri eini søk. Vit hava nevniliga brúk fyri slíkum fólki eisini í framtíðini, og tey eiga at kunna fáa íblástur í skúlanum. Tað er har tað skal byrjast.

Hetta er í hvussu er ein góð jólagáva.

Frá Føroya Skipara- og Navigatørfelag

Víst verður til tíðindaskriv frá, Søfartens Ledere - Dansk Navigatørforening her í blaðnum í sambandi við sáttmálastøðuna millum Søfartens Ledere - Dansk Navigatørforening DANA og Rederiet Esvagt A/S.

Føroya Skipara- og Navigatørfelag lýsir hervið Søfartens Ledere - Dansk Navigatørforening fullan stuðul í stríðnum fyri at fáa nøktandi og skipaði viðurskiftir fyri limir sínar.

Heitt verður hervið á skiparar og stýrimenn um ikki at søkja ella taka við starvi hjá Esvagt, so leingi sáttmálaviðurskiftini millum Søfartens Ledere - Dansk Navigatørforening og danska reiðarið Esvagt ikki eru komin í rættlag.

Gongdin í málinum verður lýst á heimasíðuni hjá Søfartens Ledere - Dansk Navigatørforening: WWW.DANA.DK.

Føroya Skipara- og Navigatørfelag.

Pressemeddelelse

Rederiet Esvagt A/S forsøger at undgå konflikt med uorganiserede styrmænd og skibsførere fra Færøerne.

Søfartens Ledere er blevet opmærksom på, at Esvagt har været aktive på Færøerne i forsøg på, at ansætte skibsførere og styrmænd.

- Fra personer, som har været til jobsamtale med Esvagt på Færøerne, har vi fået oplyst, at Esvagt i disse jobsamtaler indledningsvis spørger ansøgerne om de er medlem af Søfartens Ledere - Dansk Navigatørforening (DANA), og kun såfremt ansøgeren ikke er medlem af DANA tilbyder Esvagt at ansætte vedkommende.

- I DANA er vi ikke overraskede over, at Esvagt forsøger at undgå den lovligt varslede konflikt. Men vi finder det særdeles kritisabelt, at Esvagt ikke gør de færøske navigatører opmærksom på den situation, som rederiet befinder sig i med varslet konflikt, siger Jens Fage-Pedersen, formand.

Han minder om, at DANA varslede konflikt overfor Esvagt den 16. november 2005 med baggrund i de resultatløse forhandlinger om fornyelse af overenskomsten. En eventuel arbejdsstandsnings vil træde i kraft den 16. december 2005 kl. 00.00. DANA har tillige varslet stillingsblokade mod Esvagt.

Konfliktvarslet er afgivet, for at nå en forhandlingsmæssig løsning, og er solidt forankret blandt de mere end 100 ansatte skibsførere og styrmænd i Esvagt. DANAs organisationsprocent i Esvagt er 91 pct.

- Efter vores oplysninger, er flere færøske navi-

gatører blevet kontaktet efter, at de tidligere har sendt uopfordrede ansøgninger til Esvagt. De har derfor den opfattelse, at der er tale om en helt almindelig ansættelse, og ikke et job hvor man reelt skal medvirke til, at presse sine danske kolleger således at de opgiver kampen for en ny overenskomst.

- Vi er i en situation, hvor færøske navigatører uvidende og uforskyldt tager et job, i hvilket de vil blive opfattet som "skruebrækkere", påpeger Jens Fage-Pedersen.

- Vi vil derfor, efter bedste evne forsøge, at informere de færøske navigatører om situationen i Esvagt og forventer, at de som på trods af den nuværende situation vælger, at tage ansættelse i Esvagt vil melde sig ind i DANA og bakke op om den varslede konflikt, siger Jens Fage-Pedersen og tilføjer at DANA har et godt samarbejde med Føroya Skipara- og Navigatørfelag, og har sat dem ind i situationen omkring Esvagt.

Jens Fage-Pedersen oplyser, at DANA har forhandlingsretten for færøske navigatører på danske skibe og at foreningen pt. har 330 medlemmer fra Færøerne.

Med venlig hilsen

Jens Fage-Pedersen
Søfartens Ledere
Tlf. 33 45 55 65
Mob. 40 42 77 78
E-mail: jfp@dana.dk

Fótbólstkapping millum sjómenn

Sjómanskappignin í fótbólti verður í KÍ høllini mikudagin 28/12-2005.

Tilmelding skal vera innan 20. desember á 217739 ella teldupost: palli@chr-i-grotinum.fo

Sóknarformansval og val til Sjómanna-deildina

Sum kunnugt hava vit val í Fiskimannafelagnum hvørt ár, soleiðis at vit triðja hvørt ár hava felagsformansval, sýsluformansval og sóknarformansval.

Í ár hava vit sóknarformansval. Um uppgávarnar hjá sóknarformonnum sigur lóg felagsins:

Sóknarformenn

Landið verður býtt í felagssóknir og skal bítast so, at lætt er hjá sóknarformanni at fara um í síni sókn. Í hvørji sókn verður valdur ein sóknarformaður við tveimum tiltaksmonnum. Hesi val kunnu vera munnlig, men skulu vera skrivlig, um nakar krevur hetta á fundinum.

Uppgáva sóknarformanna er, saman við tiltaksmonnum, at umboða felagið móttvegis limunum og at umboða limirnar móttvegis felagnum, men annars ger felagsstjórnin, í samráð við sóknarformenninar, gjøllari reglugerð fyri arbeiði teirra.

Tær mest ítøkiligu uppgávarnar hjá sóknarformonnum við tiltakslimum er at skipa fyri uppstilling og val í hvørji sókn. Eisini umboða teir sóknirnar á landsfundi felagsins.

Valið skal fara fram, so tað er lokið 1. februar.

Val til Sjómannadeildina

Samstundis sum val fer fram av sóknarformonnum, skal eisini veljast nevnd til Sjómannadeildina hjá Fiskimannafelagnum. Um hetta sigur lóg felagsins:

Til at taka sær av áhugamálum hjá øðrum siglandi limum enn fiskimonnum hevur felagið eina serliga landsumfatandi Sjómannadeild. Eftir reglum, sum felagsstjórnin góðkennir, velja limirnir í Sjómannadeildini eina trímanna deildarnevnd við tveimum tiltaksmonnum, og skipar hon seg sjálf við deildarformanni og næstformanni.

Nevndin fyri Sjómannadeildina skipar sjálf fyri teimum seráhugamálum, sum hesin bólkur hevur, við øllum neyðugum stuðli frá felagsskrivstovuni og felagsstjórnini, og skal nærri reglugerð gerast hesum viðvíkjandi.

Limir í Sjómannadeildini luttaka á jøvnum føti við allar limir felagsins í sýslu- og felagsformannsvali og rinda sama limagjald, tó so at nærri reglur verða gjørdar hesum viðvíkjandi.

Hetta val verður skipað soleiðis, at manningarnar umborð á teimum skipum, sum eru umfatað av farmasáttmálanum hjá Sjómannadeild FFs, beinleiðis velja limir og varalimir til hesa nevnd.

Hon nýtist ikki at vera so

STÓR

Nei, lýsingin nýtist ikki at vera so stór fyri at síggjast - og tá kostar hon heldur ikki so nógv.

Gerið eina lýsingaravtalu við FF-blaðið og sparið 50%

**Telefon: 31 15 69
ff-blad@post.olivant.fo**

MANNINGARMYND

Henda myndin er av sama skipi sum seinast men við fleiri monnum. Vit hava fingið fyra nøvn og eru tey:

8. Karl Olsen, á Beding, Skáli
12. Poul Poulsen, í Trøðni, Skáli

14. Hans Weihe, Norðskáli
18. Rasmus Rasmussen, í Uppistovu, Skáli.

Hvat man skipið vera?

Føroyingur í grønland-ska landstinginum

Á grønland-ska landstings-valinum hin 15. novem-ber varð ein føroyingur valdur. Hetta er Esmar Bergstrøm, sum er vág-bingur, men sum annars eisini er hálvur skopun-ingur.

Hann er fluttur til Grøn-lands sum smádrongur og er tí í dag grønlendingur burturav. Hann hevur verið virkin í politikki í fleiri ár. Upprunaliga var hann limur á "sambands-flokkinum" Atassut, og fyri hendan flokkin varð hann valdur í býráðið í Nuuk. Men fyri nøkrum árum síðani fór hann burtur úr sínum gamla flokki og upp í Demokraterne, sum skal eitast at umboða ný-hugsan í grønlandskum politikki, og sum kanska eisini ger tað. Teir finga eisini eitt gott val, men eru kortini settir uttanfyri ávirkan, nú teir gomlu flokkarnir hava tikið seg saman um at skipa lands-stýri.

Esmar Bergstrøm, føroyingur í grønland-ska lands-tinginum

Esmar varð valdur við 102 atkvøðum. Í Grøn-landi er bert eitt valdømi, og, sum tað sæst, skulu ikki so nógv atkvøður til fyri at verða valdur.

Ein í Føroyum kendur politikari dumpaði so dyggiliga, og tað var

Simon Olsen frá Hol-steinsborg. Hann fekk ikki 100 atkvøður. Hann var fiskimálaráðharri í fleiri ár, men hann gjørdist ikki kendur sum nakar føroya-vinur. Hann verður neyv-an saknaður her.

Tað er nógv, sum ein

ikki kann skilja við poli-tikki í Grønlandi. Men teir hava tó ein vissan stíl. Tað er floksleiðslan, sum av-ger, hvør ið sleppur at stilla upp. Tað eru fleiri dømi um, at tingmenn, sum gera sær fyri skomm-um, als ikki sleppa uppá listan aftur. Tað er t.d. talan um teir, sum hava misnýtt almennan pening, sum fyrrverandi fiskimála-ráðharri Rasmus Frede-riksen, og teir, sum hava gjørt sær fyri skommum í fyllskapi. Summir royna við uttanflokkalistum, men hetta gevur als einki.

Vit hava eingi tíðindini frá Kára við Stein hesa ferð. Hann hevur verið í Føroyum í 80 ára føð-ingardag hjá mammu síni, Nancy Danberg. Hon er farin við honum aftur til Grønlands. Vit ynskja henni tillukku. Men vit munnu fara at frætta frá honum næstu ferð.

Barnið ella Harrin

"Tí at tykkum er í dag ein frelsari føddur, sum er Harrin Kristus í Dávids staði!"
Luk. 2,11

Nýfðingar og smábørn gleða og hugtaka flestu fólk. Her er Jesus einki undantak. Fólk vilja gjarna hoyra um tann líta nýfðda kongasonin - Kristus. Fittur, brosandir og meinaleysur liggur hann í krubbuni.

Í jólahýri syngja fólk hugtakin við hús, í kirkjum, samkomuhúsum..... um Jesusbarnið.

So leingi hann liggur lítil og tigandi í krubbuni, kunnu fólk, saman við hirðunum, vísmonnunum og øðrum, vitja hann og fjósið í Betlehem. Har kunnu tey gera sínar egnu hugsanir og metingar um Jesus, uttan at hann mótmælir ella rættar tær.

Bráðliga verður stemningurin og jaliga kenslan avbrotin, tí eingilin minnir á, at barnið í krubbuni veruliga var vanvirði maðurin - Harrin Kristus, sum segði: "Tann, ið elskar faðir og móðir meir enn meg, er mær ikki verdur; og tann, ið elskar son ella dóttir meir enn meg, er mær ikki verdur. Og tann, ið ikki tekur kross sín og fylgir mær eftir, er mær ikki verdur. Tann, ið bjargar lívi sínum, skal missa tað; og tann, ið missir lív sítt fyri mínar sakir, skal bjarga tí!" Matt. 10,37-39

Nú vendir stóðan 180 stig. Verðsligi jólastemning-urin hvørstur, og tú gerst greiður yvir, at tú kanst ikki bara standa sum tín egin "harri" við Jesu-barninum í ørmunum, og so geva hann aftur til Mariu ella til Guðs, tá tú ikki tímir at bera hann longur, og so er alt líka hugnaligt, einfalt og gott, sum tað var áðrenn.

Bíbilski sannleikin er tann, at gerst Jesus ikki Harri og frelsari tín, sum fær frelst, leitt og borið teg til Guð, kemur tú als ikki hagar.

Barnið í krubbuni og maðurin á mittasta krossi-num var og er Harrin Kristus, sum kom fyri at frelsa teg og fyri at koyra teg frá trónuni í tínum egna lívi, so hann gerst Harri og kongur tín.

Tú hevur alt ov leingi sitið sum "harri" í tínum egna lívi, til skaða fyri teg og onnur.

Nú er Harrana Harri og konganna kongur komin - Kristus í Dávids staði. Hann vil gerast frelsari, Harri, kongur, skipari....tín. Tað er náði omaná náði.

Ta løtu, tú ikki bara boyggir knø tíni, men hjarta títt fyri Jesusi, og av sonnum biður hann gerast frelsari og Harri tín, verður hann tað.

Tá verður gudgivin jóla-, páska- og hvítusunnugleði í hjarta og lívi tínum.

Jesus verður tá "hvønn dags-Harrin" í tínum lívi. Lukkuligari og ríkari kanst tú ikki blíva.

Gleðilig jól!

DEKKMASTER.FO
 Billig og góð dekk til persónbilar, vöruvagnar & jeepar

Fastir, lágir prísir
 Eisini hava vit stórt úrval av felgum

PRÍSDØMI:
 4 stk. Milestone Winter
 vetrardekk, 175/70-14"

PRÍSDØMI:
 4 stk. 15" felgur
 Zilliom Nimbo

Um tú ikki hevur hug at brúka uppsparingina uppá dekk, kanst tú vitja inn á dekkmaster.fo og bíleggja billig dekk beinleiðis á alnetinum.

Sum nakað serstakt bjóða vit eisini kundum okkara eina heildarloysn, har bilurin verður avheintaður og koyrdur uppá pláss aftur tá dekkini eru ásett.

einans
2.480,-

einans
2.990,-

www.dekkmaster.fo
 info@dekkmaster.fo
 telefon 227 000

Línubustir og goggar

Hondbundin føroysk línubust og hondgjørdir goggarar

Verða sendar um alt landið

Bílegging:
 tlf: 42 40 34 / 42 30 01
 fartlf: 21 33 17
 fax: 42 47 97

Fløttislið (limur í Føroy blindafelag)

Føroya størsti veitari til ídnað og vinnu

Pakningur úr kartong, bylgjupappi og tjúkkum pappi, plastikki og øðrum tilfari til ídnaðarlig endamál.

Vit útvega eisini: Plastvørur • Pakkiútgerð Maskinur • Arbeðsklæði Trygdarútgerð • Knivar • Tilsetning • Sekkir • Plattar • Vaskievni

Ráðgeving í tilevning av pakkitilfari ...sjálvandi til besta prísini!

Smyrlavegur 5 · P.O. Box 3099 · 110 Tórshavn · Føroye Islands
 Tlf +298 35 3000 · Fax +298 35 3010 · farpack@farpack.fo
 www.farpack.fo

mánakvöldið 19. des. frá kl. 21.00 - 04.00

Jólaborðhald

fyrir allar sjómenn v/ maka

Jólaborðhaldið er bert fyri sjómenn v/ maka og ávísast skal hvørjum báti siglt verður við. Glitnir bjóðar seg fram – og vil vera við til at gera tykkara jólaborðhald til nakað serligt. Mánakvöldið 19. des. kl. 21 verða dyrnar læstar, og bert tey ið hava galdið atgongumerki hava atgongd

Vit bjóða:

- 3 sløg av sild við onkrum leskiligum
- Stokt dunna við hvítum eplum, reyðkáli og sós
- Rísalamande við mandilgávu

380,-
fyrir hvønn

Bergmenn spæla til dans

Síðsta freist at tilmelda seg er mánadagin 12. desember – avmarkað pláss!

GLITNIR

Gr. Kambansgøta 13 Tel 32 13 45 www.glitnir.org

Opið er: mánadag - hósdag 11.30 - 23.00 · fríggjadag 11.30 - 03.30
 leygardag 13.00 - 03.30 · sunnudag 13.30 - 23.00

Vit hava stórt úrval av fiskireiðskapi til línu og snellu

Svøvlalínu frá 3,5 til 9 mm. Tit avgera sjálv, hvussu langt skal vera millum svøvlarnar.

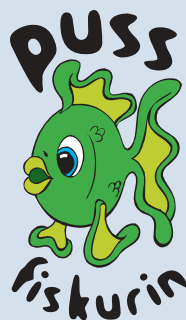
Húkar í ymsum støddum og sniðum. Rippaðir og órippaðir. Teymar frá nr. 4 til 20 í fleiri litum.

Eisini eru handlarnir fullir av klæðum til sjó- og arbeiðsfólk. Frá innast til uttast.

TEYMAVIRKIÐ
 FO-620 Runavík · Tel. 473000

SNØRISVIRKIÐ
 FO-700 Klaksvík · Tel. 455254

GLÆMAN
 FO-100 Tórshavn · Tel. 318600

Jólamaðurin spyr lítla Petur í SMS:
- "Hvat ynskir tú tær í jólagávu, lítli mín?"
- "Lesur tú ikki teldu-postarnar hjá tær, ella hvat?"

Spákonan: Eg síggi eina ólukku í tygara familju - vermóður tín fer at doyggja.
Maðurin: Ja, ja, tað veit eg, men sig mær bara um eg verið fríkendur.

Tveir menn tosa saman:
- "Vermóðir mín er ein eingil!"
- "Tú ert sanniliga heppin, mín vermóðir livir enn!"

Eini hjún fóru út at eta.
Tænarin: "Hava tit bílagt borð?"
Maðurin: "Um vit ætlaðu at bíleggja borð vóru vit farin niðan í Idé Møblar."

Eliesar: Fór til gravar 100 ára føðingardagin

Tann 23. november fór Eliesar Sørensen til gravar úr Betesda í Klaksvík. Júst hendan dagin hevði hann havt 100 ára føðingardag. Jarðarferðin var merkt av einum sindri av sorgblíðni um, at Eliesar var so nær við og kortini ikki fekk møguleika at halda ein slíkan stóran føðingardag.

Jarðarferðin var ein góð lýsing av hesum megnarmanni, soleiðis sum vit fyrr hava lýst hann. Teir, sum talaðu vóru Jógvan Gerðalíð og Osvald Sivertsen og á grøvini Óli Steinberg. Allir menn sum kendu Eliesar væl. Hann var við sítt fulla skil til tað allarseinasta. Tað var hugtakandi at hoyra, hvussu

Seinasta ferðin hjá Eliesar á sjálvum 100 ára føðingardegnum.

Eliesar næstseinasta kvøldið, hann livdi, m.a. hevði sungið ein sang og uttan at hevði endurgivið ein kapitul úr Bíbliuni. Aftaná harmaðist hann um, at hann vist ikki hevði endurgivið ein setning heilt rætt!

Ervið var í Betesda, og her kom eg m.a. at heilsa uppá "lítubeiggjan" hjá Eliesar, tann skjótt 96 ára gamla Pætur Franklin. Hann hevur eisini verið ein sjógarður. Hann sigldi

við "Skálaberg" til hann var 72 ár, og síðan arbeiddi hann á landi til hann var 80! Víst hava verið knotur í hesum gomlu monnunum av Kirkju. Umframt Pætur Franklin livir Mórís eisini, 97 ára gamal.

ó.

Pætur Franklin saman við døtrum sínum Birnu, tv. og Sunnevu. Sunneva er annars verdóttir ta 95 ára gomlu Oliviu Petersen í Skopun, sum vit hava umrøtt fyrr í ár.

★★★★★
Dekkhôtel
Vit skifta og goyma tíni dekk

www.dekk.fo
Falkavegur 1, Tórshavn, Tlf. 320 500

DEKK SENTRIÐ